

2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలికి

బడ్జెట్ సమిల్చిస్తున్న సందర్భంగా

12 మార్చి, 2015 న గారపనీయ ఆర్థికశాఖామాత్యులు

శ్రీ యసమల రామకృష్ణడుగారు చేసిన ప్రసంగ పారఠం

అధ్యక్షా!

తమ అనుమతితో 2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెట్ సమిల్చించనున్నాను.

నా బడ్జెట్ ప్రసంగాన్ని ప్రారంభించేముందు భారతరత్న డా. బాబూసాహేబ్ అంబేద్కర్ గాలి మాటలను తమకు గుర్తుచేస్తున్నాను.

నేను కలలు గంటున్న ఆదర్శసమాజిం స్టేచ్, సమానత్వం, సామూహిత్యత్వాలిమీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఆ ఆదర్శసమాజిం గతిశీలకంగా ఉండాలి. సమాజింలో ఒక భాగంలో సంభవిస్తున్న పరివర్తన తక్కిన అన్ని విభాగాలకూ ప్రసరించాలి.

2015-16 సంవత్సరానికి నేను సమిల్చిస్తున్న బడ్జెట్ అటువంటి సమానత్వాన్ని, గతిశీలత్వాన్ని సమర్పించి నొచ్చించే దిశగా వేస్తున్న ముందడుగుగా విన్నవించుకుంటున్నాను.

2. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఇది రెండవ బడ్జెట్. గత బడ్జెట్ సమిల్చిస్తున్నప్పుడు నేను విన్నవించిన విధంగా రాష్ట్ర విభజనకు ముందుకాలమంతా పాలనాష్టవస్థ కుంటుబడడం, స్ఫోర్చున దిశానిర్దేశం లేకపోవడం, అభివృద్ధి గులంచిన ప్రణాళికలు లేకపోవడం గారవ సభ్యులకు తెలిసిన విషయమే. గత కొన్నెళ్లగా నిరంతర ఆందోళనతో, సమ్ములతో పొరజీవనం అతలాకుతలమైన తర్వాత రాష్ట్రం విభజించబడ్డ తీరుతో పలస్తితి

మరింత సంకీర్ణంగా తయారయ్యాంది. అంతేకాక రాష్ట్రవిభజన వల్ల ప్రస్తుతప్రభుత్వం ఎటువంటి దురదృష్టకర పరిస్థితిని తలదాల్చవలసి వచ్చిందో, వివిధ రకాల సమస్యలనూ, సంకీర్ణతలను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చిందో కూడా నేను గతంలో గారవసభ్యుల దృష్టికి తీసుకువచ్చాను.

3. ఈ సందర్భంగా నేను గతంలో విస్తువించిన కొన్ని అంశాలను పునరుక్మైనా, మరొకసారి ప్రస్తావిస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్పకవస్థికరణ చట్టం 2014 లో ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధికి పొందుపరచబడ్డ అవకాశాలు మొక్కబడిగా చూపించినవే తప్ప రాష్ట్ర విభజన వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రజలు కోల్పోవలసిన అవకాశాలను ఏ విధంగానూ పూర్లంచగలిగినవి కావు. కొత్త రాష్ట్రానికి అందుబాటులో ఉన్న ఉద్యోగ అవకాశాలు, ఆదాయకల్పన, వైద్యవిద్య సంస్థలు, పరిశోధన మరియు శిక్షణ సదుపాయాలు, మౌలిక సామాజిక సదుపాయాలు కొత్త రాష్ట్రం మనుగడకు విమాత్రం సలఖిష్టాలు, కొత్త రాష్ట్రం యొక్క రాజధానిని కూడా నిర్ణయించకుండా రాష్ట్రాన్ని విభజించాలని తీసుకున్న నిర్ణయం బాధ్యతారాహిత్యానికి పరాక్రాప్టగా చెప్పవచ్చు.

4. ఇంకొక అంశాన్ని కూడా మరొకసారి తమకు విస్తువించుకుంటున్నాను. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 1995-96 లో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గాల నేత్యత్వంలో చేపట్టిన రెండవదశ సంస్కరణలు దాదాపు ఒక దశాబ్ద కాలంపాటు దాలర్థునిర్మాలన డ్యూరా, ఆళ్ళకాభివృద్ధి డ్యూరా ఆళ్ళక సంస్కరణల కోసం కృషి చేశాయి. 90ల మద్యకాలంలో సమాచార విఫ్ఫావం పెర్కువసానంగా భూమి, జలసంపద, అటవీ సంపదల భాగస్వామ్య సిర్కపణలో గొప్ప పురోగతి సాధ్యమయింది. అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో మహిాళా స్వయంసహాయక బృందాలు, డ్యూక్రొ సంఘాలు సాధించిన విజయం ప్రపంచవ్యాప్తంగా మార్కోగడమే కాక, వారు సాధించిన సామాజిక గతిశీలత, సాధికాలికత, సామర్థకల్పన దాలర్థునిర్మాలన పూర్వహంలో ప్రధానమాత్ర పేశివించింది. ఈ

వ్యాపారిలు ఆర్థికసంస్కరణ రంగంలో ఉమ్మడి ఆంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి గొప్ప పేరును తిసుకురావడమే కాక, దేశంలోనూ, బయటాకూడా ఎన్నో ఆశలు రేకెత్తించాయి.

5. అయితే నేను గతంలో తమకు వివలంచిన విధంగా ఒకప్పడు చేపట్టిన ఈ బృహత్తర ఉద్యమం 2004 తరువాత ప్రభుత్వం నుండి తగినంత సహాయం లభించకపోవడంతో నెమ్మిదిగా వన్నె తగ్గడం మొదలయింది. 2001 లో మానవ అభివృద్ధి సూచికల ప్రకారం అభిలభారతస్థాయిలో 10వ స్థానంలో ఉన్న మన రాష్ట్రం 2008 నాటికి 15వ స్థానానికి పడిపోయింది.

6. ప్రణాళికేతర ఆదాయానికి సంబంధించి ఉమ్మడి ఆంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మిగులు ఆదాయరాష్ట్రంగా ఉండేదని నేను గతంలో మీకు నేను విన్నవించాను. కానీ దురదృష్టవశాత్తూ రాష్ట్ర విభజన వల్ల సేవింద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ప్రణాళికేతర రంగంలో పెద్దరెవిన్ను లోటును సంతలించుకున్న రాష్ట్రమయింది. రాష్ట్ర ఆర్థికపరిస్థితి మీద రాష్ట్ర విభజన తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపించిన విషయం గొరవసభ్యులకు తెలిసిందే. కాబట్టి ఒక సక్రమమైన అంచనాతో ప్రణాళికను రూపొందించుకోవడానికి అవసరమైన వసరులు రాష్ట్రానికి లేకుండా పాఠియాయని చెప్పక తప్పదు. 14వ ఆర్థికసంఘుం సిఫారసుల మేరకు రాగల కేటాయింపుల్లో 2015-16 కేంద్ర బడ్జెట్ ప్రకారం మనకు రానున్న వసరుల్ని దృష్టిలో పెట్టుకున్న తర్వాత కూడా రాష్ట్రం రెవిన్ను లోటుతో సతమతమవుతున్నది. ఈ రెవిన్ను లోటు 14వ ఆర్థిక సంఘుం కేటాయింపులు అందగల చివరి సంవత్సరం డాకొ ఇట్లానే కొనసాగనున్నది. రెవిన్ను వ్యాయామ్రు సమకూర్చుకోవడం కోసం మనం మరిన్ని రుణాలు చేపట్టవలసిన అవసరం ఉన్నందువల్ల మన బుణభారం, ఆర్థికలోటు రానున్నకాలంలో మరింత పెరగనున్నాయి. మనం నూతన రాజధాని నిల్చించుకోవడం కోసం రూ. 1,00,213 కోట్ల ఆర్థిక సహాయం, తక్కిన కీలక సదుపాయాల కల్గన కోసం రూ. 41,253 కోట్ల ఆర్థికసహాయం అందించవలసిందిగా 14వ ఆర్థిక సంఘుస్ని కోరాం. కానీ 14వ ఆర్థికసంఘుం మనకు రెవిన్ను లోటు గ్రాంటుగా

రూ. 22,113 కోట్లు, విపత్తు సిర్వహణ కెంద రూ. 1823 కోట్లు కేటాయించింది. పట్టణ స్థానిక సంస్థల కోసం మనం ప్రతిపాదించిన రూ. 29,805 కోట్లకు గాను రూ. 3,636 కోట్లు, గ్రామీణ స్థానిక సంస్థల కోసం ప్రతిపాదించిన రూ. 18,633 కోట్లకు గాను రూ. 8,654 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించింది.

7. ఈ విడాది ప్రకృతి కూడా మన పట్ల కనికరం చూపలేదు. రాష్ట్రాన్ని పుద్దుపుద్దు తుఫాను అతలాకుతలం చేసింది. ఐక్యరాజ్యసమితి నివేదిక ప్రకారం పుద్దుపుద్దు తుఫాను వల్ల వాటిల్లిన నష్టం 11 జిలియన్ యుఎస్ డాలర్లగా అంచనా వేయబడింది. వర్షావాతం 36 శాతం తక్కువ ఉండడంతో రాష్ట్రంలో అధికభాగంలో కరువు ప్రకటించక తప్పలేదు. ఇవేకాక, మరెన్నో సమస్తాలూ, సహాజ్లా నవ్వాంధ్రప్రదేశ్ ఎదుట మోహలంబి ఉన్నాయి.

ఒప్పానిర్దేశం:

8. అయితే మన రాష్ట్రాన్ని ఒక స్వర్ణాంధ్రప్రదేశ్గా, నవ్వాంధ్రప్రదేశ్గా తీర్చిదిద్దాలనే మన ప్రభుత్వ ఆశయానికి ఈ అడ్డంకులు అవరోధం కావు. మన ప్రభుత్వం తన మొదటి సంవత్సర కాలంలోనే రాష్ట్రాన్ని సమగ్రంగా అభివృద్ధి చేసే కార్యాచరణ ప్రణాళిక ప్రకారం సకాలంలోనే ఎన్నో ముఖ్య చర్చలు చేపట్టింది. ఆ ఆశయాలకూ, లక్ష్మీలకూ అనుగుణంగా ప్రభుత్వం చేబడుతున్న కొన్ని ముఖ్య అభివృద్ధి వ్యూహాలను తమ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

జీరో బెస్ట్ బడ్జెట్ రూపకల్పన

9. 2015-16 సంవత్సరానికి ఈ బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించడానికి ముందు ప్రభుత్వం చాలా సుభిర్భుమైన కనురత్న చేసింది. మారుతున్న కాలానికి, ప్రజల ఆంకాంక్షలకూ తగ్గట్టుగా పథకాలు సమర్థవంతంగా ఉన్నాయా లేదా, వాటి అవసరం ఉండా లేదా సవివరంగా సమీక్షించింది. కొన్నిచోట్ల పథకాలకు

అవసరమైన మార్పులు చేసింది. బడ్జెట్‌నుండి ఆశించిన ఫలితాలు రాబట్టడానికి, ప్రజల అవసరాలు ప్రతిబింబిస్తా నిర్దిష్ట లక్ష్యాలు నొథించడానికి ఈ సమిత్త ఉపయోగపడింది. ఇందుకోసం 7-1-2015 న విజయవాడలో ప్రీ-బడ్జెట్ వర్గావాప్ నిర్వహించడం జిలగింది. ఈ ఫిబ్రవరిలో సంబంధిత శాఖలన్నిటినూ చర్చించడం జిలగింది. ఆ చర్చల్లో భాగంలో ప్రస్తుతమున్న సిభూంది భాజీలను సమీక్షిస్తూ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి అవసరమైన సిభూంది గురించిన అంచనాలు రావడం కూడా జిలగింది. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల బడ్జెట్‌కు స్పష్టత, నిర్దిష్టత చేకూఱి కేటాయింపులకు ఒక సార్థకత సాధ్యపడింది.

10. ఈ సందర్భంగా గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి ఒక ఆసక్తికరమైన సంగతి తీసుకొస్తున్నాను. 1990-91 నుంచి బడ్జెట్ పుస్తకాలలోని అంకెలను వేలలో చూపించడం జరుగుతున్నది. అంతకుముందు వందల్లోనూ, అంతకన్నా ముందు రూపాయిల్లోనూ కూడా చూపించేవారు. అయితే ప్రస్తుతం ఉన్నటువంటి పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకున్నట్టయితే బడ్జెట్ పుస్తకాల్లో వేలల్లో చూపిస్తున్న ఈ అంకెలు కలిగిస్తున్న ఇభ్యంది మీకు తెలియంది కాదు. అందుకని 2015-16 సంవత్సరం నుంచి బడ్జెట్ పుస్తకాల్లోని అంకెలు లక్షల్లో చూపించబోతున్నాము.

పరిమితమైన వనరులు, ఆచరణాత్మక బడ్జెట్

11. రాష్ట్రవిభజన వల్ల సేవాంద్రప్రదేశ్ తీవ్రమైన వనరుల పరిమితితో సతమతమవుతున్న విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలిసిందే. పన్నుల ద్వారానూ, ఇతరత్తానూ మనకు సమకూర్చే ఆదాయం మన జీతభత్యాలు, పెన్మనులు, ఇతర భిర్మలకు బొటాబొటిగా సరివేయేదిగా ఉంది. పన్నుల ద్వారా కాకుండా ఇతరత్తా మనకు లభించగల ఆదాయివనరులు చాలా పరిమితం. రాష్ట్ర విభజన వల్ల సేవాంద్రప్రదేశ్ ఎదుర్కొంటున్న ప్రత్యేక సమస్తాలను పథ్థాలవ ఆర్థికసంఘం

పట్టించుకోలేదు. దేశంలోని అన్నిరాష్ట్రాలకు ఏ ప్రాతిపదికన నిధుల కేటాయింపుకు సిఫారసు చేసిందో ఆ ప్రాతిపదికనే మన రాష్ట్రానికి కూడా వర్లింపచేసింది. పధ్నాల్లవ ఆర్థికసంఘం సిఫారసుల వల్ల భారతప్రభుత్వం రాత్మ ప్రణాళికకు అందించే కొన్ని కేంద్రపథకాలను ఎత్తివేయనున్నది. మరికొన్ని పథకాలలో కేంద్రం అందించగల వాటా తగ్గిపోనున్నది. ఇందువల్ల రాత్మప్రభుత్వం మీద మరింత అదనపు ఆర్థికభారం పడబోతున్నది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో భారతప్రభుత్వం నుండి రాష్ట్రానికి అందిన నిధులు, 2015-16 సంవత్సరానికిగాను కేంద్రబడ్జెట్లో రాష్ట్రానికి రాగల నిధులు మనం ఆశించినట్లుగా లేవు. ఈ ఇభ్వందులన్నటి వల్ల మేము 2014-15 సంవత్సరంతో పాశిస్తే చాలా కొద్దిపాటి పెరుగుదలతో మాత్రమే ఈ విడాబి బడ్జెట్ను ప్రతిపాదించవలసి వస్తున్నది. ఇక్కడ ఒక విషయం గమనించాలి. 14వ ఆర్థిక సంఘం నీవేదిక ప్రకారం, 2015-16 సంవత్సరానికి పన్న రాబడి జి.యస్.డి.పి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి 7.98 శాతం, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి 9.99 శాతం. 2019-20 సంవత్సరానికి ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి 8.41 శాతం గాను తెలంగాణ రాష్ట్రానికి 10.26 శాతంగా పరిణమించనుంది. ఒక విధంగా ఇది వాస్తవికమైన, ఆచరణాత్మకమైన బడ్జెట్ అని నేను గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ కేటాయింపులు చేపట్టడంలో మేము అణగాలన వర్ణాలకు, వ్యవసాయ, సాగుస్తి, సాంఘిక, భౌతిక మౌలిక సదుపాయాలకు తగు కేటాయింపులు చేస్తున్నాము. అంతేకాదు, కాపిటల్ జెట్లెట్స్కు సంబంధించి గత విడాబితో పాశిస్తే ఈ విడాబి కేటాయింపులు పెలగాయని కూడా తమకు విస్తరించుకుంటున్నాం. బడ్జెట్ పరిమాణం గత విడాబి ఒక రూ. 1,11,823 కోట్లు కాగా ఈ విడాబి రూ. 1,13,048 కోట్లు. అనగా 1.1 శాతం పెరుగుదల. ప్రణాళిక బడ్జెట్ గత విడాబి రూ. 26,672 కోట్లు కాగా ఈ విడాబి రూ. 34,412 కోట్లు అనగా 29.02 శాతం పెలగింది. అలాగే క్యాపిటల్ బడ్జెట్ రూ. 7,069 కోట్లు నుండి రూ. 9,818 కోట్లకు అనగా 38.81 శాతం పెరగడం గమనార్థం. ప్రణాళిక వ్యయాన్ని రూ. 85,151 కోట్లు

నుండి రూ.78,626 కోట్లకు అలాగే ప్రణాళికేతర రెవెన్యూ వ్యయాన్ని రూ.78,976 కోట్ల నుండి రూ.73,223 కోట్లకు తగ్గించాము.

12. అయినప్పటికీ మేము ఈ ఒడిదుడుకులకు చలించకుండానే ముందుకు పేరొఱని సిస్టయించుకున్నాం. ప్రజలమీద అదనపు పన్నుల భారం మోపకుండా పన్నుల కన్న ఇతరతూ రూపేణా రాగల ఆదాయాన్ని పెంచుకునే మార్గాలు అన్వేషిస్తున్నాం. ఈ విషయాన్ని అధ్యయనం చేయటానికి ఇప్పటికే నిపుణుల్ని నియమించాము. తమిళనాడు ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ఐక్యజ్ఞ విధానం డ్యూరా అదనపు వనరులు సమకూరే అవకాశాలను పరిశీలిస్తున్నాం. స్థిరాస్తుల కల్పనపై మనం చేస్తున్న వ్యయాన్ని మరింత ఉత్సాదకంగా చేపట్టడం కోసం ప్రైవేటు పెట్టుబడులను ఆకల్పించే ప్రయత్నం కూడా మొదలుపెట్టాం. రాష్ట్రవిభజన సమయంలోనూ, రాష్ట్ర పునర్వస్థీకరణ చట్టంలోనూ చేసిన వాగ్దానాలను భారత ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా అమలుచేసేటట్టగా ప్రయత్నిస్తాం. ఇటువంటి ప్రయత్నాలు చేయడం డ్యూరా మేము 2015-16 సంవత్సరకాలంలో అదనపు వనరులను కూడగట్టగలమనీ, ఇప్పటికే ప్రకటించిన పథకాలకు కేటాయింపులు పెంచడానికి, అవసరమైన చోట కొత్త పథకాలు చేపట్టడానికి కూడా ప్రయత్నిస్తాము.

ఆర్థికాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడం

13. రానున్న కాలంలో రాష్ట్రం అభివృద్ధిలో ఉన్నతగతిని సాధించడానికి కంకణం కట్టుకున్నది. అభివృద్ధిని సుసాధ్యం చేయడానికి ప్రభుత్వం ఇటీవల తీసుకున్న ప్రధాన నిర్దయాల వల్ల ప్రస్తుతం మనముందున్న ముందన్న అంచనాల ప్రకారం 2014-15 లో రాష్ట్రం 7.21 శాతం అభివృద్ధిని నమోదు చేసింది.

14. ఆర్థిక వ్యవస్థకు సంబంధించిన ప్రధానరంగాలు మూడూ కూడా అంటే వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, సేవారంగాలు 2014-15 లో రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధికి

దోహదపడటం ఎంతో ప్రశాస్తికరమైన విషయం. రాష్ట్రంలో అభివృద్ధికి ప్రథాన చోదకశక్తిగా ఉన్న సేవారంగం 8.48 శాతం వ్యధి రెటు నమోదుచేసింది. వ్యవసాయం 5.90 శాతం, పరిశ్రమలు 5.25 శాతం వ్యధి చూపించాయి. మరింత అభివృద్ధికి అవకాశమున్న మత్తరంగం 17.3 శాతం దాకా వ్యధి చూపించింది. రాష్ట్ర విభజన పిమ్మట, జి.యస్.డి.పి. సమకూర్చే ప్రథాన రంగాల వాటాలలో గణనీయంగా మార్పు వచ్చింది. వ్యవసాయారంగం వాటా 22.96 శాతం నుండి 27.59 శాతానికి పెలగింది. పొలిక్రామిక రంగం వాటా 24.33 శాతం నుండి 20.62 శాతానికి తగ్గింది. సేవరంగం వాటా స్వల్పంగా 52.72 శాతం నుండి 51.79 శాతం తగ్గింది.

15. తలసరి ఆదాయం క్రమంగా పెరుగుతూండడం రాష్ట్ర ఆర్థికవ్యవస్థకు సంబంధించిన ఒక ముఖ్యమైన అంశం. ప్రజలకు మరింత మెరుగైన జీవనప్రమాణాలను సాధించే క్రమంలో ప్రజల తలసరి ఆదాయం మరింత పెలగే విధంగా అన్ని వర్గాలవారూ అభివృద్ధి చెందే విధంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అభివృద్ధికి సంబంధించి మనం చేపట్టవలసిన కార్బూక్రమాలు అన్నిచేసి పూర్తిచేయగలిగితే 2014-15 లో రూ. 90,517 గా ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం 2018-19 నాటికి రెట్టింపు కాగలదు .

16. ఆర్థికవ్యవస్థ శీఫ్టుపురోగతి వల్ల రాష్ట్రంలో మధ్యతరగతి పరిమాణం పెరుగుతున్నది. మధ్యతరగతి కుటుంబాల ఆకాంక్షలు ఉన్నతంగా ఉంటాయి. వారు శేషమైన సేవలు కోరుకుంటారు. శేషజీవితాన్ని అభిలషిస్తారు. వారి ఆంకాంక్షలకు తగ్గట్టుగా ప్రభుత్వ సేవల నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి ప్రభుత్వం అన్నిరకాల చర్చలు తీసుకోనున్నది.

విజన్ 2029

17. దాలిక్రాన్ని నిర్మాణించడం, ఆర్థిక, సామాజిక, అసమానతలను తగ్గించడం, ఆర్గ్యూప్రధమైన సంతోషమయ సమాజానికి దాలి చూపడం మన

ప్రధాన లక్ష్యం 2020 నాటికి దేశంలో అత్యున్నత పురోగతిని సాధించబడియే మొదటి మూడు రాష్ట్రాల్లినూ ఒకటిగా, 2029 నాటికి దేశంలోనే అభివృద్ధి క్రమంలో మొట్టమొదటి రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రాన్ని నిలపాలని మేము కోరుకుంటున్నాం. ఈ క్రాంతదర్శనంలో భాగంగా మేము విజన్-2029 పత్రరచనకు పూనుకున్నాం. విజన్ 2029 రాష్ట్రాలివృద్ధికి ఒక బిశాసిర్దేశాన్ని అందిస్తుంది. అభివృద్ధి చెందాల్సిన రంగాలమీద దృష్టి పెడుతుంది. 2050 నాటికి ప్రపంచంలోనే పెట్టుబడులు పెట్టడానికి ఒక అత్యుత్తమ గమ్మంగా ఆంద్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఎదగనున్నది.

పురోగతి లక్ష్యాల విస్తరణ - రెండంకెల వృద్ధి రేటు సాధన

18. వృద్ధిరేటు రెండంకెలకు చేరడం కోసం ఆర్థికాభివృద్ధి నిలకడగా కొనసాగడం కోసం అమలు పరచవలసిన వ్యాహారిక మీద ప్రభుత్వం దృష్టి పెడుతున్నది. నిలకడగా అభివృద్ధిని ఆశించిన స్థాయిలో నడపడానికి 40 కీలక అభివృద్ధి శక్తుల్ని గుర్తించడం జరిగింది. అభివృద్ధి పురోగతిని తైమాసిక పద్ధతిలో సమిళించడానికి ప్రయత్నాలు చేపట్టడం జరిగింది. శీఫ్టుఆర్థిక పురోగతి వల్ల రాష్ట్ర ఆదాయం కూడా పెరిగి, తద్వారా ఆర్థికవ్యవస్థ మరింత పురోగతి చెందడానికి దీహదహని రంగాలకు బలం చేకూరుతుంది.

అభివృద్ధి వాహకాలు

19. సూర్యోదయ ఆంద్రప్రదేశ్‌ను సాధించాలన్న ఆలోచనకు అనుగుణంగా మన ప్రభుత్వం 7 మిషన్‌లను, 5 ప్రచార ఉద్యమాలను, 5 గ్రీడ్లునూ ప్రారంభించింది. తద్వారా అభివృద్ధిని శీఫ్టుతరం చేయాలనీ, ప్రజల సంక్లేషమాన్ని సాధించాలనీ, ముఖ్యంగా అణగాలన వర్గాలకు వెలుగు చూపించాలనీ భావిస్తున్నది. సూక్ష్మప్రణాళికనూ, విధాన నిర్ణయాన్ని మరింత ప్రయోజనకరంగా నిర్వహించడంకోసం ప్రభుత్వం మండలస్థాయి స్థాల ఉత్సత్తి నివేదికలను క్రోడీకరించడానికి పూనుకున్నది. ఈ కసరత్తు తూర్పుగోదావరి, అనంతపురం

జిల్లాలలో జయప్రదంగా పూర్తయింది. తక్కిన జిల్లాలలో కూడా చేపట్టబడనుంది.

7 మిషన్లు

20. మార్కిట సామాజిక ఆర్థిక సదువాయాలను కల్పించడం, సంస్థాగత మానవ సామర్థ్యాలను పెంపాందించడం, గుర్తించిన రంగాలలో అభివృద్ధికి ఆన్నిరమ్యాన్ని క్షేత్రాలకు దృష్టి పెట్టడం, వనరులను సమర్థవంతంగా వాడుకోగల శక్తిని మెరుగుపర్చుకోవడం మిషన్ ఆధారిత వ్యాపారం తాలూకు ముఖ్య ఉద్దేశాలు.

21. ఆ దృష్టితో 7 మిషన్లకు రూపకల్పన చేయటం జిలగింది. అవి ప్రాథమిక రంగం మిషన్, సామాజిక సాధికాలికత మిషన్, విజ్ఞానం-నైపుణ్యకల్పన మిషన్, వట్టణాభివృద్ధి మిషన్, పాలశ్రామిక మిషన్, మార్కిటసదువాయాల మిషన్ మరియు సేవారంగ మిషన్. ఈ మిషన్లు ఇందుకు సంబంధించిన వారందల భాగస్థామ్యంతో ఒక నవీన అభివృద్ధి దృక్పథాన్ని సుసాధ్యం చేస్తాయి. ఇందులో భాగంగా మిషన్ వ్యాపారాల రచనలో ప్రభుత్వం ఇంటర్వెన్షనల్ క్రాప్ లీస్చ్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఫర్ సెమీ ఆర్డెస్ ట్రాపెక్స్ (ఇక్కిసాట్), టాటా ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ సాంప్రదాయిక సైన్స్ (టైస్) వంటి అంతర్జాతీయ ప్రభ్యాతి చెందిన సంస్థల సేవలను వినియోగించుకుంటున్నది.

పదు ప్రచార ఉద్యమాలు

22. ఏడు మిషన్ల ద్వారా సాధించాలనుకున్న లక్ష్యాలను సుసాధ్యం చేసే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం పదు ప్రచార ఉద్యమాలకు శ్రీకారం చుట్టింది. అవి ‘పేదలకంపై గెలుపు’, ‘పాలం పిలుస్తుంది’, ‘బడి పిలుస్తుంది’, ‘సీరు-చెట్టు’ మరియు ‘స్వచ్ఛ ఆంద్ర’.

పిడు గ్రీడ్లు

23. ప్రతి కుటుంబానికి మోలిక సదువాయాలను అనుసంధానం చేయుటలన్న దూరదృష్టితో ప్రభుత్వం విడు గ్రీడ్లను నెలకొల్పానున్నది. అవి ‘సిటి సరఫరా గ్రీడ్’, ‘రహదారి గ్రీడ్’, ‘విద్యుత్థక్తి గ్రీడ్’, ‘సహజవాయువు గ్రీడ్’ మరియు ‘ఫైబర్ ఆప్లైట్ గ్రీడ్’.

ముఖ్య కార్బూక్టమాల సిర్వ్సాఱకు సంస్థాగత విర్మాటల్లు

రైతు సాధికార సంస్థ

24. రైతుల సాధికాలకత కోసం ఉద్దేశింపబడ్డ అన్ని కార్బూక్టమాలకూ, పథకాలకూ, ప్రయత్నాలకు ఒక సమగ్ర సంస్థాగత విర్మాటుగా ప్రభుత్వం రైతు సాధికార సంస్థ (ఫార్మర్స్ ఎంపవర్మెంట్ కార్బూరేషన్) ను విర్మాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. ఈ కార్బూరేషన్ రైతు సంక్షేమం, అభివృద్ధి, సామర్థ్య కల్పన, బుణసదువాయం, ఆర్థికపరమైన మద్దతు, తదితర కార్బూక్టమాలన్నిటి మీదా దృష్టి పెడుతుంది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా సాధికార సంస్థ

25. గ్రామీణ పట్టణ ప్రాంతాలలో దాలడ్డనిర్మాలనకు సంబంధించిన అన్ని కార్బూక్టమాలకూ, పథకాలకూ, ప్రయత్నాలకూ ఒక సమగ్ర సంస్థాగత విర్మాటుగా ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళా సాధికార సంస్థను విర్మాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. సామాజికచైత్నయం, సామాజిక సాయిలో సంస్థాగత ప్రయత్నాలు బలిపేతం చేయటం, సామర్థ్యల కల్పన, బుణసదువాయం అందుబాటులోకి తీసుకురావటం, బుణాలు, సైపుణ్ణాలు, విజ్ఞానం, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, మార్కెట్ లికెజి, వేలుక్క ఎడిషన్, ఆరోగ్యం, పొష్టీకాపారిం, విద్యుత్సాకర్తలను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం వంటి అంశాలన్నిటి మీదా ఈ సంస్థ దృష్టి పెడుతుంది.

ఆర్థకాభవ్యధి బోర్డు

26. రాష్ట్రాన్ని సత్వరమే అజ్ఞవ్యధి చేయడంకోసం వివిధ కార్బూక్యూల మద్ద సమన్వయం సాధించడం కోసం, తక్కిన రాష్ట్రాలతో పాశ్చాత్యీపడగలిగే ఉట్లగా రాష్ట్రాన్ని రూపొందించడానికి వీలుగా దీర్ఘకాల ఆస్తులమీదా పెట్టుబడులు పెట్టడం కోసం అదనపు వస్తరులను సమికలంచడం కోసం ఒక ప్రాధికార సంస్థగా రాష్ట్ర ఆర్థకాభవ్యధిబోర్డును ఏర్పాటుచేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. అజ్ఞవ్యధిలో భాగస్వాములైన అన్న ప్రభుత్వశాఖల తరఫునా ఈ బోర్డు ఇన్ఫోమెంట్ ఫిసిలిటీస్ ను ఫండెన్సీ, ప్రాజెక్టు డవలెప్మెంట్ ఫండెన్సీ, వయబులిటీ నేప్ ఫండెన్సీ నిర్వహిస్తుంది.

మిషన్ ప్రాతిపదికన బడ్జెట్ రూపకల్పన

27. మిషన్ ఆధారిత వ్యూహాలు ఆకాంక్షిస్తున్న లక్ష్మీలకు అనుగుణంగా 2015-16 బడ్జెట్ను రూపకల్పన చేయటం జరిగింది.

జన్మభూమి మా ఊరు

28. తొలివిడత జన్మభూమి కార్బూక్యూలు సాధించిన ఫలితాల స్వాతితో ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని అన్న గ్రామీణ పంచాయతీలలోనూ, ముస్లిమ్ ల వార్డులలోనూ కొన్ని కీలకరంగాలపై దృష్టి సాలిస్తూ ‘జన్మభూమి మా ఊరు’ కార్బూక్యూనికి శ్రీకారం చుట్టొంది. ఆ కార్బూక్యూంలో భాగంగా ప్రతి ఒక్క గ్రామపంచాయతీకి, ముస్లిమ్ వార్డుకూ సూక్ష్మ ప్రణాళిక రూపొందించబడుతుంది. ఆ సూక్ష్మప్రణాళికలో భాగంగా భవిష్యత్తులో చేపట్టబోయే కార్బూక్యూలన్నీ ప్రాథమిక రంగాల మిషన్, సామాజిక సాధితాలకు మిషన్, విజ్ఞాన-నైపుణ్యాల మిషన్, పట్టణాభవ్యధి మిషన్లు ఆశిస్తున్న లక్ష్మీలకు అనుగుణంగా ఉంటాయి.

స్కూల్ విలేజ్/స్కూల్ వార్డు

29. స్వర్ణాంద్రప్రదేశీను సాధించడంలో భాగంగా మరింత సమర్థవంతంగా, సత్వరంగా అభివృద్ధి పొందడానికి అనుమతిను భాగస్వామ్యాల్చి కూడగట్టడంతోను, ప్రజల జీవనప్రమాణాల్చి పెంపాంబించడం తోనుం ప్రభుత్వం 2015 జనవరి 18 న 'స్కూల్ ఆంద్రప్రదేశ్ సాధనకై స్కూల్ విలేజ్/స్కూల్ వార్డు' కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టింది. ఇందులో తొలిదశలో 20 అభివృద్ధి సూచికల మీద ద్వారా పెట్టడం జరుగుతుంది. ఒక నిర్దిష్టకాలవ్యవధిలో రాష్ట్రంలోని అన్ని గ్రామపంచాయితీలను, ముస్లిమ్ వార్డులనూ సమగ్రంగా అభివృద్ధి పరచడం ఈ కార్యక్రమం ఉద్దేశం.

ప్రాధాన్యతల నిర్ధారణ:

30. తన పొదయాత్రలో భాగంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుగారు దాదాపు 3,000 కి.మీ.ల మేరకు పర్మటీంచి ప్రజలను ముఖాముఖి కలుసుకుని, వాలణో మమేకమై వాలి సమస్యలను లోతుగా అర్థం చేసుకున్న సంగతి మీకు తెలుసు. ఆ అవగాహన ప్రాతిపదికగా మా పాట్ మానిఫెస్టో రూపొందించడం జరిగింది. ఆ మానిఫెస్టోలో మేం ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానాలను ఇప్పుడు ప్రభుత్వ వథకాలుగా రూపొందించడం, ప్రజలందరికి సమానంగా అవకాశాలు అందుబాటులోకి తీసుకురావడం మా లక్ష్మి. ఈ సందర్భంగా నాకు జార్జ్ బెర్స్‌ర్ షి వాక్యాలు గుర్తిస్తున్నాయి.

అతి పెద్ద దుర్భాగ్యం, అత్యంత హేయమైన నేరం పేదలకం. కాబట్టి మన ప్రథమ కర్తవ్యం దాలిద్దరపేశాత సమాజమే. ఆ కర్తవ్యం తోనుం తక్కిన కర్తవ్యాలన్నీ కూడా వక్కనపెట్టి తీరాలి.

31. ప్రజలకు చేసిన వాగ్దానాలను నెరవేర్హాలన్న నిబధ్యతతో మా ప్రభుత్వం

పేదప్రజల పక్షాన నిలబడుతూ, వాలికి ప్రయోజనం కలిగించే విధంగా ఎన్నో కార్యక్రమాలు రూపొందించింది. పేదలకు కిలో రూ. 1 చౌప్పున తల ఒక్కింటికి 5 కిలోల బియ్యం, అన్న అమ్మతహస్తం, నీరు-చెట్టు, బడి పిలుస్తింది, పాలం పిలుస్తింది, ఎస్టిఆర్ భరోసా, ఎస్టిఆర్ ఆరోగ్యసేవ, బుణమాఫీ, ఉచితవిద్యుత్తు, గిలివుత్తిక కల్యాణ పథకం, మా ఇంటి మహరీలక్ష్మి, ఆంధ్ర యువతక్కి, గోరుముద్దలు వంటి ఎన్నో పథకాలను అమలుచేస్తున్నది.

32. అలాగే మేము అర్పాలైన విద్యార్థులందలకీ పోష్ట్ మెట్రీక్ ఉపకార వేతనాలను అందించి ఫీజు లీయింబర్ల్ మెంట్ చేపడుతున్నాము. పారశాలవిద్యకు బడ్జెట్ కెట్టాయింపులను మొత్తం బడ్జెట్లో 11.26 శాతం నుండి 13.24 శాతానికి పెంచుతున్నాము. మోడల్ క్లస్సర్ పారశాలలలను నెలకొల్పాలనీ, దశలవారీగా సంక్షేమ హాస్పిటలను గురుకుల పారశాలలుగా అభివృద్ధి పరచాలనీ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. మిలీనియం డెవలప్మెంట్ లక్ష్మీలకు అనుగుణంగా మాతాశిను మరణాలను తగ్గించడం కోసం, ప్రాథమిక ఉన్నతస్థాయి ఆరోగ్యసేవలను మరింతగా అందుబాటులోకి తీసుకురావడంకోసం, సురక్షిత మాత్రము కోసం వైద్యారోగ్య రంగానికి బడ్జెట్ కెట్టాయింపులను మొత్తం బడ్జెట్లో ప్రస్తుతమున్న 3.92 శాతం నుండి 5.07 శాతానికి పెంచుతున్నాము.

33. ప్రభుత్వం ఒక రాష్ట్రస్థాయి ఎంటర్ప్రైస్ ఆర్కిట్కర్ను నిర్మిస్తూ, రాష్ట్రానికి కొత్తగా ఒక డేటా కేంద్రాన్ని కూడా నెలకొల్చే పెద్ద ప్రయత్నాన్ని చేపట్టింది. అర్పాలైనవాలికి ప్రయోజనాలు అందించే క్రమంలో అవిసీతిరహిత, పారదర్శక పాలనావ్యవస్థను నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం కృతసిద్ధయింతో ఉంది. అటువంటి సుపరిపాలనను తీసుకువచ్చే క్రమంలో ఈ-గవర్నెన్స్ ఒక ముళ్ళమైన ప్రయత్నం. ఉపకారవేతనాలు, పెన్సినల్లు, పారపంపిణి సేవలు, ఇతర వ్యక్తిగత సదుపాయాలు సకాలంలో అర్పాలైన వాలికి చేరడానికి సహకరించే విధంగా ఆధార్తో అనుసంధానం చేసే క్రమంలో రాష్ట్రం ఎంతో ముందంజలో ఉంది. ఇష్టటికే

ప్రారంభించబడ్డ పొలననసంస్థల పరంపర పరిపొలనలో పొరదర్శకతనూ, స్ఫ్యాషను మెరుగుపర్చనుంది. పొరుడు ప్రభుత్వ కార్యాలయాల చుట్టూ తిరగవలసిన అవసరాన్ని తగ్గించడమే కాక, ప్రభుత్వ వ్యవహరాల్లో అవసీతిని తగ్గించే విధంగా ఉంటుంది. ఈ చర్చలన్నిటివల్ల సేవల నిర్వహణలోని ఆటంకాలు తొలగి మరింత మెరుగైన వ్యవస్థ ఏర్పడనుంది.

34. వాణిజ్యవన్నుల శాఖలో ఈ-ట్రాకింగ్‌ను ప్రవేశపెట్టడం జిలగింది. బ్లాక్‌మార్కెటింగ్‌నూ, వనరుల దుల్చినియోగాన్ని అలికట్టడం కోసం పొరసరఫరా శాఖలో స్క్రోప్ కార్డ్ వ్యవస్థను నెలకొల్పడం జిలగింది. ప్రస్తుతం సంక్లేషమశాఖల్లో ఉన్న ఈ-ఎస్ విధానాన్ని మరింత బలశీతం చేయడంతో పొటు, వసతిగృహాల్లో ఉన్న విద్యార్థుల హేజరు, చదువు, ఆరోగ్య పరిస్థితులు కూడా ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించే విధంగా తగిన వ్యవస్థను రూపొందించడం జిరుగుతుంది. కాంప్లిమెట్టివ్ పైనాస్ట్ మేనేజ్‌మెంట్ సిస్టమ్ (సిఎఫ్‌ఎమ్‌ఎస్), ఈ-పేమెంట్, నగదు పంపిణీ అధికారుల సంఖ్యను కుదించడం వంటి సంస్కరణల వల్ల ఆర్థికశాఖ కార్యక్రమాలు మరింత సరళీకృతం, పొరదర్శకం, పొరసన్నిహితం కానున్నాయి.

35. నిరుద్యోగ యువతకు నైపుణ్యాల కల్పన, శిక్షణ మరియు ఉపాధి కోసం అవకాశాలు అందించబడుతున్నాయి. ఒక నిజమైన సంక్లేషు చర్చగా ప్రభుత్వం నిరుద్యోగులకు నిరుద్యోగభూతిని సమకూర్చనున్నది.

36. చిన్నతరవో కుటీర పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించడంతో పొటు, ప్రభుత్వం మహిళా స్కూలుంసహియక బృందాలకు మరింత సహకారం అందించనున్నది.

37. కార్బోరేట్ రంగం నెరవేర్చవలసిన సామాజిక బాధ్యతలో భాగంగా వాలనుండి వనరుల్లి సమీకరించి ప్రభుత్వం క్రీడా సదుపాయాల కల్పనలను మెరుగుపర్చాలని భావిస్తున్నది. అదే విధంగా ప్రభుత్వ బడ్జెట్ కేటాయింపులతో పొటు, పజ్మక్ పైవేట్ భాగస్వామ్య పద్ధతిలో పెట్టుబడులను

సమకూర్చలని కూడా ప్రయత్నిస్తున్నది.

38. ప్రజలకు అందవలసిన అత్యవసర సేవలను మరింత సమర్థవంతంగా అమలుచేయాలన్న ఉద్దేశంతో మెడికల్, ఏరామెడికల్ సిబ్బంది, ఉపాధ్యాయులు, ఇంజినీర్లు, పోలీసు, హెఱాంగార్డు ఉద్యోగాలలో ఖాళీల భర్తలిని ప్రభుత్వం చేపట్టనున్నది.

39. ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల సంక్లేషమం పైన మనస్సు పెట్టిందని నేనీ సందర్భంగా ఈ గొరవసభకు విన్నవించుకుంటున్నాను. ఉద్యోగుల సంక్లేషమం వట్ల ప్రభుత్వానికున్న ఈ స్నేహాలీలతకు అనుగుణంగానే ప్రభుత్వం ఇటీవలనే 10వ వేతన సవరణ సంఘం వారు సిఫార్సు చేసినదానికన్న ఎంతో మిన్నగా ఉద్యోగులకు 43 శాతం ఫిట్స్‌మెంట్ సదుపాయాన్ని ప్రకటించింది. ప్రస్తుతం రాష్ట్రం గడ్డ పరిస్థితిలో ఉన్నప్పటికీ, రాష్ట్ర విభజన వల్ల ఒక దురదృష్టకర పరిస్థితిని ఎదుర్కొంటునప్పటికి ప్రభుత్వం ఉద్యోగుల జీతభత్వాలకు సంబంధించి ఈ కీలకవిధాన నిర్ణయాన్ని తీసుకోటానికి ఎంతమాత్రం వెనకాడలేదు. ప్రభుత్వాధ్యోగులు ఈ అంశాన్ని గమనిస్తారనీ, వారు మరింత దీక్షతో, ఉత్సాహంతో రాష్ట్ర సమగ్రాజువృధికి కృషి చేస్తారనీ మేం నమ్ముతున్నాం. వాలి జీతభత్వాల మీద వ్యయపరుస్తున్న ప్రతి ఒక్క రూపాయి రాష్ట్ర పురోగతికి మదుపుగా మారగలదని మేం ఆశిస్తున్నాం.

సంఘచిత అభివృద్ధి, అసమానతల తగ్గింపు

40. రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి క్రమంలో నడిపించే క్రమంలో భాగంగా ప్రభుత్వం ఆ అభివృద్ధి నలుగులనీ కలుపుకుపోయేది కావాలని తోరుకుంటున్నది. అభివృద్ధి ఫలాలు నలుగులకి అందుబాటులోకి రానిదే జీదలు, దళాలు, గీలజనులు, వెనుకబడిన తరగతులు, అల్లసంఖ్యాక వర్గాలు, వికలాంగులు మరియు స్త్రీలకు మరింత మెరుగైన జీవనోపాధి అవకాశాలు లభ్యం కనిదే అభివృద్ధికి అర్థం లేదు.

41. అభివృద్ధి నలుగులనీ కూడగట్టుకునే సంఘచీతాభివృద్ధి కాగలగినప్పుడు, అసమానతలు తగ్గించబడినప్పుడు సమాజంలోని వివిధ వర్గాల మధ్య ఉన్న అభివృద్ధి వ్యత్యాసాలు పూర్లించబడతాయి.

42. ఇటువంటి సంఘచీతాభివృద్ధిని సాధించడానికి, ఆ విధంగా సాధించిన అభివృద్ధిని నిలకడగా నిలుపుకోవడానికి మా ప్రభుత్వం ఆంద్రపదేశ్ పైడుక్కల్లు కులాల ఉపప్రణాళికా, గీరజన ఉపప్రణాళికా చట్టం 2013 ను ఎంతో త్రధాతో అమలుచేస్తున్నది. అందులో భాగంగా ఈ విడాది పైడుక్కల్లు కులాల అభివృద్ధికి రూ.5,878 కోట్లు, పైడుక్కల్లు తెగల అభివృద్ధికి రూ.1,904 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ కేటాయింపు మొత్తం రాష్ట్ర ప్రణాళికలో 22.61 హాతం. పైడుక్కల్లు కులాల మరియు పైడుక్కల్లు తెగల అభివృద్ధికి విర్ాటిన రాష్ట్రమండలి 2014 డిసెంబరులో సమావేశమై, పైడుక్కల్లు కులాలు, పైడుక్కల్లు తెగల కోసం అమలుజరుగుతున్న వివిధ కార్బూక్రమాలను సమీక్షించింది. ఆయా వర్గాల వారికి గుణాత్మక విధ్యను అందించడం కోసం, నైపుణ్యల కల్గాన, ఉపాధికల్గాన కోసం, నలుగులతో పోటీపడగల ఉన్నతవిధ్యను అందించడం కోసం విదేశాలలో కూడా విద్యావకాశాలు కల్పించడం కోసం అలాగే ఆయా వర్గాలు పరిశ్రమలు స్థాపించడం కోసం ప్రయత్నాలను మరింత ముఖ్యరం చేయవలసిందిగా నోడల్ శాఖలను రాష్ట్రమండలి ఆదేశించింది.

43. పైడుక్కల్లు కులాల ఉపప్రణాళిక, గీరజన ఉపప్రణాళిక తరఫిలోనే వెనుకబడిన తరగతులకు కూడా ఒక సమగ్ర ఉపప్రణాళికను అమలు పరచడం కోసం ప్రభుత్వం సిర్ఫయించిందనీ, ఈ బడ్జెట్లో అందుకు తగిన విధంగా కేటాయింపులు చేసిందనీ మీకు తెలియజేస్తున్నందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది.

44. రాయలసీమలోని నాలుగు జిల్లాలలో, ఉత్తరాంధ్రలోని మూడు జిల్లాలలో వెనకబడ్డ ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయడం కోసం జిల్లాకు రూ. 50 కోట్ల చౌప్పున భారతప్రభుత్వం రూ. 350 కోట్ల ప్రత్యేక అభివృద్ధి సహాయాన్ని అందజేసింది.

రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థ 2013-14

45. రాష్ట్ర ఆర్థికవ్యవస్థకు సంబంధించిన ముఖ్య అంశాలను క్లాప్టంగా వివరిస్తాను. ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 2013-14 సంవత్సరానికి మొదటి సవరించిన అంచనాల ప్రకారం రాష్ట్ర స్వాలంత్వం రూ.4,64,183 కోట్లు కాగా, 2014-15 సంవత్సరానికి ముందన్న అంచనా ప్రకారం 12.03 శాతం వృద్ధిని సూచిస్తా రాష్ట్ర స్వాలంత్వం రూ. 5,20,030 కోట్లుగా అంచనా వేయబడింది. స్థిర (2004-05) ధరల ప్రకారం 2013-14 సంవత్సరానికి రాష్ట్రస్వాల ఉత్పత్తి రూ.2,46,724 కోట్లు కాగా 2014-15 కు 7.21 శాతం వృద్ధిని సూచిస్తా రూ.2,64,521 కోట్లుగా అంచనా వేయబడింది. స్థిర ధరల ప్రకారం వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు, సేవారంగాలు 2014-15 సంవత్సరంలో వరుసగా 5.90 శాతం 5.25 శాతం 8.48 శాతం వృద్ధిరేటును సొధించాయి.

46. ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం 2013-14 సంవత్సరానికి తలసల ఆదాయం ప్రాథమిక అంచనాల ప్రకారం రూ. 81,397 కాగా 2014-15 కు 11.21 శాతం వృద్ధిని సూచిస్తా రూ. 90,517 గా అంచనావేయడం అయినది. స్థిర (2004-05) ధరల ప్రకారం తలసల ఆదాయం 2013-14 కు రూ. 42,170 కాగా 2014-15 కు 6.31 శాతం వృద్ధిని సూచిస్తా రూ. 44,831 కి పెరిగింది.

47. ఇప్పుడు నేను రంగాల వారీగా ప్రతివాదనలు వివరిస్తాను.

వ్యవసాయం

48. రాష్ట్రప్రభుత్వం ముందున్న కార్యాచరణలో వ్యవసాయరంగం అన్నిటికన్నా ముందుంది. వ్యవసాయరంగాన్ని గతిశీలకంగానూ, అభివృద్ధిరంగంగానూ మార్కెటుని ఆశిస్తున్నాం. మన రాష్ట్ర జనాభాలో అభికశాతం ఇప్పటికి జీవనోపాధి కోసం వ్యవసాయం మీదనే ఆధారపడినందువల్ల రాష్ట్రస్వాల ఉత్పత్తిలో వ్యవసాయ సంబంధిత రంగాల వాటా 27.59 శాతంగా ఉంది. అయితే

దురద్యుష్టవశాత్తు వరుసగా సంభవిస్తున్న ప్రక్యతి వైపలిత్తాలు, ఖర్చుల పెరుగుదల, గిట్టుబాటుధర రాకపోవడం వంటి కారణాల వల్ల రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం తివ్రసంక్షోభంలో ఉంది. ఈ సంక్షోభం ఏ స్థాయికి చేలందంటే పరిస్థితుల ప్రభావానికి తట్టుకోలేక ఎందరో రైతులు ఆత్మహత్తులకు పాల్గొడుతూ ఉన్నారు. ఈ విధంగా గూడుకట్టుకున్న నైరాశ్యాన్ని సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొవడం కోసం రైతు జనావళికి చేయాతనందించడం కోసం చలత్తలో ఇంతకుముందు ఎన్నడూ లేని విధంగా రైతు రుణాలను మాఫి చేయడం కోసం మేము ఒక స్పష్టమైన నిర్ణయం తీసుకున్నాం. రైతులు బాంకుల నుండి, సహకార సంఘాలనుండి తీసుకున్న వివిధ బుణాలు, బంగారం తాకట్టుపెట్టి తీసుకున్న బుణాలతోనహ కుటుంబానికి రూ. 1.50 లక్షల వరకు బుణమాఫి అందిస్తున్నాము. ఇప్పటికే తీవ్ర ఆర్థికసంక్షోభంలో రాష్ట్రం కొట్టుమిట్టాడుతున్నప్పటికీ బుణమాఫి పథకం కీంద మొదటిదశలో రైతు సాధికారసంస్థకు రూ. 5,000 కోట్ల విడుదల చేశాము. దెండవదశ కార్బూక్రమం రూపకల్పన పూర్తవుతున్నది. పండ్లతోటలు పెంచుకున్న రైతులకు ఎకరాకు రూ. 10,000 చోప్పున నప్పపలవోరం అందించబడుతుంది. ‘పాలం పిలుస్తోంది’, ‘చంద్రున్న రైతుకేత్తం’ వంటి వినూత్త పథకాల ద్వారా వ్యవసాయరంగాన్ని ఆర్థికంగా లాభసాధిరంగంగా మార్కెట్‌సాయికి తగిన ప్రయత్నాలు చేపడుతున్నాం. పలశోధన, విస్తరణలను బలోపేతం చేయడానికి 6,354 మంది మళ్ళీపర్సన్ విస్తరణ అధికారుల (ఎంపికాలోనే) సేవలు వినియోగించబడుతున్నాయి. తన పాదయత్తలో గొరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడుగారు రైతులు పడుతున్న కష్టాలను చూసి చలించపోయారు. రైతులు ఎదుర్కొంటున్న అనేక రకాల సమస్యలను పరిష్కరించే క్రమంలో మేము అమలుచేస్తున్న ఈ బహుమయిభీన వ్యాపారం ఆ అనుభవాల నుండి రూపుచిద్దుకున్నదే. వ్యవసాయం, ఇతర రంగాల అభివృద్ధికి వివిధ శాఖలు అమలుచేస్తున్న కార్బూక్రమాలను సమీకరించడం, సమస్యలుంచడం ఈ వ్యాపారంలో ప్రధాన భాగం. అటువంటి

సమన్వయాన్ని సాధించే దినగా ప్రత్యేక వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించనున్నాం. వ్యవసాయం, అగ్రిప్రోసెసింగ్, మార్కెటీంగ్, గెడ్డంగులు, పశుసంవర్ధక శాఖ, పాడిపల్ఫర్ము, మత్తుశాఖల గారవమాత్ములు శ్రీ ప్రత్యుషాటీ పుల్లారావుగారు సమగ్ర వ్యవసాయాభివృద్ధి లక్షంగా ప్రత్యేక వ్యవసాయ బడ్జెట్‌ను ప్రతిపాదించనున్నారు.

సాగునీటి రంగం

49. రాష్ట్రానికి గోదావరి, కృష్ణా, పెన్నా నాగావళి, వంశధార, అనే పదు నదులు వరదానంగా లభించాయి. ఈ ఐదింటి కీంద భాలి, మధ్య, చిన్నతరహా సాగునీటి పారుదల కీంద 101 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టు ఉన్నది.

50. రాష్ట్రానికి పోలవరం ప్రాజెక్టు ఆవశ్యకతను గుర్తుంచి భారతప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టును ఒక జాతీయస్థాయి ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించింది. అంతేకాక, సాగునీటిప్రయోజనాల కోసం ఈ ప్రాజెక్టు అభివృద్ధి, నియంత్రణ మొత్తం కేంద్రప్రభుత్వం తన అధినంలోకి తిసుకుంటుందని ప్రకటించింది. కేంద్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వాధికారులు సభ్యులుగా భారతప్రభుత్వం పోలవరం ప్రాజెక్టు అధాలటి (పిపిల) ను ఏర్పరచింది. ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన అటవీ, పర్యావరణ అనుమతుల మంజూరుతో పాటు, పునరావాస కార్బూక్మాలను కూడా ఈ అధాలటి పర్యవేక్షిస్తుంది. ఈ ప్రాజెక్టు 2018 మార్చి నాటికి పూర్తి కావలసి ఉంది.

51. దేశంలో నదుల అనుసంధానానికి సంబంధించిన మొదటి పథకం కూడా ఇదే. ఈ పథకం కీంద 40 టీఎంసి ల గోదావరి జలాలను కృష్ణానదితో అనుసంధానం చేసి తద్వారా 7 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించనుంది. విశాఖపట్టం నగర పాలత్రామిక, మంచినీటి అవసరాలకు గాను 23.44 టీఎంసి ల నీటిని అందించడంతో పాటు, 960 మెగావాట్ల విద్యుత్తును కూడా ఉత్పత్తి చేయనుంది.

52. ఈ పథకం పూర్తి కావటానికి మరొక ముండునాలుగేళ్ల పట్టనున్నందున పశ్చిమగోదావర జిల్లాలోని పట్టిసీమ ర్హమం వద్ద ఒక ఎత్తిపెణితల పథకం చేపట్టనున్నారి. ఈ పథకం ద్వారా 80 టీఎంసి ల గోదావర జలాలను కృష్ణా నదికి అనుసంధానం చేయనున్నాము. ప్రస్తుతం వ్యధాగా ప్రవహించి వెళుతున్న ఈ జలాలను ఈ విధంగా వినియోగించడం ద్వారా ప్రజల తాగునీటి అవసరాలు, పాలక్రామిక అవసరాలు తక్షణం తీరనున్నాయి.

53. చిన్నతరహా నీటిపారుదల రంగంలో నాబార్డ్ సహకారం, విషణువి, విపిషల్విపాపి, ఆర్ఆర్ఆర్, గిలిజన ఉపప్రణాళిక, పెడ్చుక్కల్లు కులాల ఉపప్రణాళికల కింద కొత్త ఆయకట్టు కల్గించడం కోసం ప్రస్తుతం వివిధ పథకాల కింద ఉన్న 25 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును స్థిరీకరించడం కోసం కృషి జరుగుతున్నది.

54. అంద్రపదేశ్ స్టేట్ ఇలగేప్స్ డెవలప్మెంట్ కార్పొరేషన్ 1,116 పథకాల కింద 7 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును పరిరిక్షిస్తున్నది. నాబార్డ్, ఎషణిపి, మరియు రాష్ట్ర ప్రణాళికా నిధుల కింద రూ. 640 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో 1.39 లక్షల ఎకరాల కొత్త ఆయకట్టు కల్గన కోసం 92 పథకాలు నిర్మించాలని ఉన్నాయి.

55. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.5,258 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నాని.

సంఘులీత అభివృద్ధి, దాలిద్రు నిర్మాలన

సాంఘికసంక్షేపం

56. రాష్ట్రంలో పెడ్చుక్కల్లు కులాల జనాభా 84.45 లక్షలు. రాష్ట్రం మొత్తం జనాభాలో వాఱి 17.1 శాతం. ఒక బహుముఖీన అభివృద్ధి వ్యాపారం ద్వారా పెడ్చుక్కల్లు కులాల జనాభాకు సాధికాలకత సమకూర్చే దిగువ ప్రభుత్వం కట్టుబడి

ఉంది.

57. ఈ వ్యూహాంలో పెడ్కూర్ల్ కులాల బాలబాలికల విద్యాజివ్యధికి చేయాతనందించడం ప్రథాన కార్యక్రమం. 1450 వసతిగ్యపోలలో నివసిస్తున్న 1.45 లక్షల మంది విద్యార్థులకు నివాస, భోజన, విద్యా సదుపాయాలకు ప్రభుత్వం పూర్తి తోడ్డటును అందిస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాంఖ్యిక సంక్షేమ గురుకుల విద్యాలయాల సంస్థ 177 గురుకుల పారశాలల ద్వారా 1,24,000 మంది విద్యార్థులకు గుణాత్మకవిద్యను అందిస్తున్నది. ఈ సంస్థ పారశాలలు రాష్ట్రస్థాయి పరిపాలకంగా కన్నా మిన్నగా వరుసగా ఉన్నత ఫలితాలను సాధిస్తున్నది. పెడ్కూర్ల్ కులాలు, పెడ్కూర్ల్ తెగలు, వెనుకబడిన తరగతులు, అల్లసంఖ్యాక వర్గాల విద్యార్థులకు ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న ఈ గురుకుల పారశాలలు సాధిస్తున్న ఫలితాల్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మేము సంక్షేమశాఖల వసతి గ్యాపోలస్సుటినీ దశలవాలీగా గురుకులపారశాలలుగా మార్చడానికి నిశ్చయించాం. ఏల సంక్షేమము కొరకు అమలవుతున్న మరొక ముఖ్య కార్యక్రమం విద్యార్థులకు శ్రీ-మెట్రిక్, పాస్ట్-మెట్రిక్ ఉపకారవేతనాల మంజారు.

58. పెడ్కూర్ల్ కులాలకు చెందిన పేద విద్యార్థులకు విదేశాలలో ఉన్నతవిద్యను అభ్యసించడానికి వీలుగా అంబేద్కర్ బివరీసీస్ విద్యానిధి సహాయపడుతుంది. ఎస్టీఆర్ విద్యోన్నతి పేరట 2015-16 నుంచి అమలజరుగనున్న కొత్తపథకం కింద ప్రతిభావంత్రాన పెడ్కూర్ల్ కులాల విద్యార్థులకు సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలకు పాపజరు కావటానికి ఉత్తమ కోచింగ్ సంస్థల ద్వారా తిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది.

59. పెడ్కూర్ల్ కులాల సాధికాలకత దినగా మరొక ముఖ్యమైన చర్చ పెడ్కూర్ల్ కులాలకు చెందిన నిరుద్యోగ యువతకు స్వయంఉపాధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి వీలుగా ఆర్థికసహాయం అందించడం. ఈ ఆర్థికసహాయం ఏ.పి.పెడ్కూర్ల్ కులాల సహకార ఆర్థిక సాస్కుటీ లిమిటెడ్ ద్వారా యుసిటీ కాస్ట్ లో 60 సాతం మేరకు సబ్సిడీ రూపంలో అందించడం జరుగుతుంది.

60. పెద్దూర్ల్ కులాల సాధికాలకతకు చేపట్టిన మూడో ముఖ్యమైన చర్చ పెద్దూర్ల్ కులాల ఉపప్రణాళికను అమలు పరచడం. సాధారణ ప్రజాసీతానికి, పెద్దూర్ల్ కులాలకూ మద్ద అభివృద్ధిలో ఉన్న వ్యతాసాలను పూలంచే దినగా వ్యక్తులకూ, కుటుంబాలకూ, జనావాసాలకూ ప్రత్యక్షంగానూ, నిలిష్టంగానూ లాభించే వివిధ కార్యక్రమాలను సంబంధిత శాఖలు రూపొందించి అమలుచేసే విధంగా పెద్దూర్ల్ కులాల ఉపప్రణాళికను అమలుచేయడం జరుగుతున్నది.

61. ఇందుకు గాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.2,123 కోట్ల ప్రతిషాధించన్నెనది.

గీలజన సంక్లేషం

62. రాష్ట్రంలో పెద్దూర్ల్ తెగల జనాభా 27.39 లక్షలు. వీరు రాష్ట్రజనాభాలో 5.53 శాతం ఉన్నారు. మొత్తం 34 గీలజన తెగలు ఉండగా వాలలో 6 తెగలను ప్రత్యేకంగా బలహీన గీలజనతెగలు (పిటీజిలు) గా గుర్తించడం జరిగింది.

63. పెద్దూర్ల్ తెగలకు సంబంధించి ఆర్థికపరమైన, విద్యాపరమైన సమానతతో పాటు మానవ వనరుల అభివృద్ధి మీద దృష్టి పెట్టి వాల సత్వర అభివృద్ధి సాధించడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ పెద్దూర్ల్ కులాల ఉపప్రణాళిక, గీలజన ఉపప్రణాళిక చట్టాన్ని పెట్టిప్పంగా అమలుచేయడానికి ప్రభుత్వం కృతసిద్ధయంతో ఉంది.

64. గీలజనప్రాంతాల్లో పెద్దూర్ల్ తెగల విద్యాభివృద్ధి ప్రభుత్వం సిద్ధేశించుకున్న ముఖ్యమైన ఒకటి. 1,50,346 మంది విద్యార్థులకు వోస్ట జ్ఞాన, ఆర్థమపారశాలలు, గురుకుల పారశాలలు, ఉపకార వేతనాలు, అంబేద్కర్ బివర్సీన్ విద్యాసిద్ధి, ఎస్టీఆర్ విద్యోన్నతి వంటి వధకాలను అమలు చేయడంద్వారా గీలజన సంక్లేషమశాఖ బడ్జెట్లో దాదాపు 79 శాతం విద్యాకార్యక్రమాలకే కేటాయించడం జరిగింది.

65. సామాజిక సాధికాలికత మిషన్‌ను అమలుచేయడంలో భాగంగా గీరిజన యువతకు ఉద్యోగవకాశాలు మెరుగుపర్చడం కోసం వాలికి తగిన నైపుణ్యాల కల్గన మీద ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టింది. వివిధ జీవనోపాధి అవకాశాలకూ, స్వయం ఉపాధికీ సహకరించే విధంగా ఆర్థికాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి యూనిట్ కాస్ట్‌లో 60 శాతం, లేదా లక్ష రూపాయలు, ఏబి తక్కువ అయితే ఆ మేరకు ప్రభుత్వం ఆర్థికసహాయం కూడా అందిస్తున్నది.

66. పెద్దాళ్ళే తెగల సంక్లేఖనానికి ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రాధాన్యతకు అనుగుణంగా 2015-16 లో కొన్ని నూతన కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం చేపట్టసుంది. వసతిగ్యవోలను గురుకుల పారశాలలుగా మార్చడం, తాగునీరు, ఇతర సదుపాయాల కల్గన, గీరిజన యువతులకు వివాహ సందర్భంగా రూ. 50,000 మేరకు ఆర్థికసహాయం అందించే గీరిపుత్రికా కల్యాణ పథకం, చివలి మెట్టు వరకు అన్ని కార్యక్రమాలను ఆన్‌లైన్ ద్వారా సమీక్షించి, తద్వారా పారదర్శకతను పెంపాందించడం వంటివి అటువంటి కొన్ని కొత్త పథకాలు.

67. ఇందుకు గాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.993 కోట్లు ప్రతిపాదించున్నది.

వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేఖనం

68. వెనుకబడిన తరగతులకుచెందిన విద్యార్థుల కోసం రాష్ట్రంలో 177 బాలుర వసతిగ్యవోలు, 172 బాలికల వసతిగ్యవోలు పసిచేస్తున్నాయి. వీటిలో 16,863 మంది బాలురు, 14,478 మంది బాలికలు విద్యను అభ్యసిస్తున్నారు. వెనుకబడిన తరగతుల విద్యార్థులు ఉన్నతవిద్యను అభ్యసించడానికి వీలుగా ప్రతి శాసనసభ నియోజకవర్గ పరిధిలోనూ బాలురకోసం, బాలికల కోసం ఒకొక్క వోస్టర్ చౌప్పున నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం సిర్ఫయించింది.

69. పోస్ట్ మెట్రిక్ ఉపకారవేతనాల పథకంలో భాగంలో అర్పిల్సిన ఐ.సి.

విద్యార్థులందరికి ఉపకార వేతనాలు, ట్యూషన్ ఫీజు చెల్లించబడుతున్నాయి. అర్పులైన ఇఱిసి విద్యార్థులకు కూడా ట్యూషన్ ఫీజు చెల్లించబడుతున్నది. వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన విద్యావంతులయిన నిరుద్యోగ యువత వివిధ పాశీపరీక్షల్లో తక్కిన వాలతో దీటుగా పాశీ పడడానికి రాష్ట్రంలో 13 జిసి స్టడీ సర్క్యూల్ డ్యూరా ఉచితశిక్షణ అందజేయబడుతున్నది.

70. జిసి విద్యార్థుల కోసం మహాత్మా గాంధీతిబా పూలే జిసి గురుకుల పారశాలలు 31 నడుస్తున్నాయి. వాటిలో 17 బాలుర కోసం, 14 బాలికల కోసం నడుస్తున్నాయి. వీటిలో 11,435 మంచి విద్యార్థులు విద్యనభ్యసిస్తున్నారు.

71. అంతేకాక వెనుకబడిన తరగతుల కోసం ఒక సమగ్రఉపప్రణాళిక రూపకల్గనకు చర్చలు మొదలుపెట్టామని సంతోషంగా తెలియజేస్తున్నాను. రానున్న కాలంలో ఈ ఉపప్రణాళిక మరింత సమగ్రతను సంతలించుకోనున్నది. దీని డ్యూరా నేతపనివారు, మత్తకారులు, వడ్డెరలు, చేతివ్యత్తులవారు, గొరెల కాపరులు మరియు ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారు లభ్య పొందనున్నారు. ఆదరణ పథకం డ్యూరా వెనుకబడిన తరగతులకు ఆర్థికసహాయం అందజేయబడుతుంది. ప్రస్తుతం నిల్వద్దంగా ఉన్న వివిధ వెనుకబడిన తరగతుల సహకార సమాఖ్యలను పునరుద్ధరించడానికి చర్చలు తీసుకోనున్నాం. కావుల సంక్షేపం కోసం రూ. 100 కోట్లు, బ్రాహ్మణుల సంక్షేపం కోసం రూ. 35 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది.

72. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేపానికి 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.3,231కోట్లు ప్రతిపాదించనైనది.

మైనాలటిల సంక్షేపం

73. ఆర్థికాభివృద్ధిలో మైనాలటి వర్గాలకు సముచ్చిత వాటా కల్పించడం, ప్రస్తుతం నడుస్తున్న పథకాల డ్యూరా, కొత్త పథకాల డ్యూరా ఉద్యోగఅవకాశాలు

కల్పించడం, స్వయం ఉపాధి పథకాలకూ, ఆర్థికాభివృద్ధి పథకాలకూ మొరుగైన బుఱణ దుషాయం కల్పించడం, కేంద్ర-రాష్ట్ర సంస్థల్లో ఉద్యోగాలు పొందడంకోసం అవసరమైన నైపుణ్యాలు కల్పించడం, సాంకేతిక శిక్షణ కల్పించడం ఈ శాఖ ముఖ్యోద్దేశాలు. ప్రీ-మెట్రిక్, పోస్ట్-మెట్రిక్ ఉపకారవేతనాల మంజారు, బ్యాంకుల ద్వారా అందజేసే బుఱణాలకు సజ్జించి మంజారు, వసతిగ్రహాలు, గురుకుల పాఠశాలల నిర్వహణ, పోటీపరీక్షలకు శిక్షణ ఈ శాఖ చేపడుతున్న ముఖ్య కార్యక్రమాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మైనార్ట్స్ ల సంక్లేషమం వారు బ్యాంకు బుఱణాలకు జతగా యూసిట్ కాస్ట్లో లక్ష రూపాయల మేరకు, లేదా 50 శాతం మేరకు ఏది తక్కువయితే ఆ మేరకు సజ్జించి అందజేస్తున్నారు. దుకాన్-మకాన్, వాచిభానా, రోష్మి అనే పథకాలు అమలుజేయబడనున్నాయి. వక్ష ఆస్తుల పరిరక్షణకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది.

74. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.379 కోట్ల ప్రతిపాదించనైనది.

ప్రీ-శిషు సంక్లేషమం

75. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత రాష్ట్రంలో గ్రామీణప్రాంతాల్లో 41,982 అంగన్వాడీ కేంద్రాలు, పట్టణప్రాంతాల్లో 4,248 కేంద్రాలు, గెలజనప్రాంతాల్లో 2,169 కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి. ఇవికాక 6,839 మిలీ అంగన్వాడీ కేంద్రాలు కూడా పనిచేస్తున్నాయి. సమగ్ర శిశుఅభివృద్ధి పథకం (ఖసిడిఎస్), సమగ్ర శిశు సంరక్షణ పథకం (ఖసిపిఎస్) ఈ శాఖ ముఖ్య కార్యక్రమాలు. పోషికావోర్ పథకం కింద ఆరేళ్ లోపు వయసు గల దాదాపు 26.45 లక్షల మంది శిశు వులు, 8.56 లక్షలమంది గర్భిణీలు, బాలింతలు లజ్జ పొందుతున్నారు.

76 .రాష్ట్రంలో అధికశాతం మాతాశినుమరణాలు సంభవిస్తున్నట్టుగా గుల్తంచిన 104 ఖసిడిఎస్ ప్రాజెక్టుల పరిధిలోని గర్భిణీలకు, బాలింతలకూ

రోజువాలీ కాలటి అవసరాల్లో 50 శాతం మేరకు, ప్రాటీన్స్, కాల్చియం అవసరాల్లో 40 శాతం మేరకు తీర్చడం కోసం ప్రభుత్వం ‘అన్న అమృతహస్తం’ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. ఈ పథకం కీంద 3.54 లక్షల మంది స్త్రీలకు రూ. 104 కోట్ల వ్యయంతో లభి చేకూర్చడం జరుగుతుంది. స్త్రీలకు, శిశువులకు సంబంధించిన సంరక్షణ, సాధికాలికత చర్చలను అమలుపర్చడానికి కూడా ప్రభుత్వం మరెన్నో పథకాలు అమలుచేస్తున్నది.

77. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 1,080 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

వికలాంగులు మరియు వ్యద్ధుల సంక్లేషం

78. వికలాంగులు మరియు వ్యద్ధుల సంక్లేషం శాఖ విభిన్న సామర్థ్యాలు కల్గిన బాలబాలికల కోసం 20 వర్షస్థులు, 2 నిలయాలు, 6 గురుకుల పార్టశాలలు నిర్వహిస్తున్నది. అటువంటి బాలబాలికలకు శ్రీ-మెట్రీక్ మరియు పోస్ట్-మెట్రీక్ ఉపకార వేతనాలు పంపిణీ చేస్తున్నది. ఆర్థిక పునరావాసం, వివాహాలకు ప్రత్యేక అవార్డులతో పాటు, విద్యార్థులకు ప్రత్యేక బోధనసామగ్రి పంపిణీ కూడా శాఖ చేపడుతున్నది.

79. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 45 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

చేసేత మరియు జోళి

80. కోటయ్య కమిటీ సిఫారసుల కమిటీ ప్రకారం నేతమగ్గాలు, మరమగ్గాల మీద పనిచేస్తున్న నేతపనివారలకు బుఱమాఫీ పథకాన్ని అమలుచేయడం జరుగుతుంది. టీసివల్ల 7,748 రూపులకు చెందిన 20,747 మంది నేతపనివారు లభి పాందనున్నారు. ఇందుకుగాను రూ. 169 కోట్ల ఖర్చు

కాగలదని అంచనా. ఇందుకు తగిన విధి విధానాలు రూపకల్పనలో ఉన్నాయి.

81. 2014-15 లో 28 ప్రాథమిక చేనేత సహకార సంఘాలకు చెందిన నేతపనివారలకు ప్రయోజనం కలిగించే విధంగా రూ. 56 లక్షలు పేర్ కాపిటల్ కాంట్రీబ్యూషన్ విడుదల చేయడం జరిగింది.

82. ప్రాథమిక చేనేతకారుల సహకారసంఘాలకూ, దిసిసి హోల్డర్లకూ, మరియు ఆపోకూ వావలా వడ్డి పథకం కింద రూ. 3.08 కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది.

83. 2014-15 లో 278 ప్రాథమిక చేనేత సహకార సంఘాలకు నూలుకండెలు, రంగులు, రసాయనాల కొనుగోలుకు గాను రూ. 1.21 కోట్లు సజ్ఞాడీగా విడుదల చేయడం జరిగింది.

84. ఇందుకుగాను 2015-16 సంవత్సరానికి గాను రూ.46 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నెనది.

గృహానిర్మాణం

85. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ను గుడిసెలు, ములికి వాడలులేని రాష్ట్రంగా రూపాందించడానికి గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాలలోని పేదలకు పుట్టుఇళ్ల సిద్ధాంతం చేపట్టడం గృహానిర్మాణ శాఖ లక్ష్మి. ఈ బిశగా పెడుత్తాల్స్ తెగలకు యూనిట్ కాస్ట్స్ ను ఒక్కిక్క ఇంటికి రూ. 1.50 లక్షలకు, ఇతర లభ్యదారులకు రూ. లక్షలకు పెంచే ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉంది. 2015-16 లో 2.07 లక్షల కొత్త ఇత్తల్ల నిర్మించనున్నాం. 2004-05 నుండి ఇప్పటిదాకా నిర్మించిన 41.35 లక్షల ఇళ్ల లభ్యదారులకు ఆధార్తో అనుసంధానం చేసి జియో టాగింగ్ చెయ్యాలని కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇప్పటిదాకా 33.48 లక్షల ఇళ్లకు ఆధార్ అనుసంధానం పూర్తికాగా 26.22 లక్షల ఇళ్లకు జియో టాగింగ్ పూర్తయింది. లభ్యదారులకు చెందిన మొత్తం సమాచారాన్ని గృహానిర్మాణ శాఖ వాలి

వెబ్‌సైట్‌లో పొందుపరచడమే కాక, మొత్తం నిధులు ఆన్‌లైన్ ద్వారానే విడుదలచేయడం జరుగుతుంది.

86. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.897 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నాడి.

పార సరఫరాలు

87. దాలద్రోభకు దిగువనున్న కుటుంబాలకు ఆహారభద్రత అవసరాలను తీర్చడానికి అంద్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నది.

88. కుటుంబంలో ఉన్న సభ్యులతో నిమిత్తం లేకుండా ప్రస్తుతమున్న కార్యల మీద ప్రతి ఒక్క కుటుంబ సభ్యుడికి 5 కిలోల జియ్యం పంపిణీని ఉద్దేశిస్తున్న జాతీయ ఆహార భద్రతా చట్టం, 2013 ను రాష్ట్ర త్రభుత్వం అమలుచేయాలనుకుంటున్నది.

89. సంక్షేప వసతి గృహాల్లో ఉంటున్న విద్యుర్భులకు నాష్టమైన జియ్యం అందించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నది. సంక్రాంతి పండగ సందర్భంగా చంద్రస్తు సంక్రాంతి కానుక పేరట 6 రకాల ఆహార దినుసులను ప్రభుత్వం అందించినందువల్ల దాలద్రోభ దిగువనున్న ప్రతి కుటుంబ వదనంలో సంతోషం వెల్లివిలసింది.

90. రేవున్ కార్యలను ఆధార్ నంబర్కు అనుసంధానం చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నది. రాష్ట్రంలోని 28,953 చౌకథరల దుకాణాలలో దశలవారీగా ఈ-పిటివెస్ యంత్రాలు నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో 100 చౌకథరల దుకాణాల్లో ఈపిటివెస్ మిషన్ల ద్వారా చేపట్టిన పైలట్ ప్రాజెక్ట్ వల్ల 15 శాతం మిగులు కనబడింది.

91. 2014-15 సంవత్సరంలో డాలర్‌లేఖకు దిగువనున్న అర్థాలైన మహిళలందలకి 3.12 లక్షల టీపం కనెక్షన్లను ప్రభుత్వం మంజారు చేసింది.
92. రైతుల ప్రయోజనాలను వరిరక్షించడానికి ప్రభుత్వం అత్మధిక ప్రాధాన్యతను ఇస్తున్నది. వరి పంటకు రైతుకు కసీస మద్దతు ధర పాందడానికి వీలుగా స్వయంసహాయక బృందాల ద్వారా తగినస్తి కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఇంతవరకూ ఎన్నడూ లేనివిధంగా 14.50 లక్షల మెట్రిక్ టన్లుల ధాన్యం కొనుగోలు చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల స్వయం సహాయకబృందాలకు కమిషన్ రూపంలో చెప్పినోదగ్గ ఆదాయం కూడా సమకూలింది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 3.86 లక్షల మెట్రిక్ టన్లుల ధాన్యాన్ని కూడా మిల్లు లేవీ రూపంలో సేకరించడం జరిగింది.
93. అత్మవసర వస్తువుల ధరలు నియంత్రించడం కోసం తగిన చర్యలను ఎవ్వటికప్పడు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అత్మమంగా సరకులు నిలువచేసేవాలిసీ, నల్లబజారుకు తరలించేవాలిసీ అత్మవసర సరకుల చట్టం ప్రకారం కనుగొని, ఆ విధంగా పట్టబడ్డ సరకుల్లి జప్పు చేసి, వాల లైసెన్సులు రద్దుచేయడానికి ప్రభుత్వం అన్నిరకాల చర్యలు తీసుకుంటున్నది.
94. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.2,459 కోట్ల ప్రతిపాదించనైనది.

ఆరోగ్యం, వైద్యం, కుటుంబంక్రేమం

95. నాణ్యమైన, సత్కర వైద్యసేవలను, వైద్యవిద్యను ప్రజలకు అందుబాటులోకి తీసుకురావడం ఆరోగ్య, వైద్య, కుటుంబంక్రేమశాఖ ప్రధాన బాధ్యత. ఈ బాధ్యతను నెరవేర్చడానికి వీలుగా ఈ శాఖకు అవసరమైన పూర్తి సహాయం

అందించబడుతున్నది.

96. డా. నందమూలి తారకరామారావు వైద్యసేవ, గ్రామీణ అత్మవసర ఆరోగ్య రవాణా వ్యవస్థ (108 సల్వీసులు), సిల్విప్ తేటినాడు వైద్యసేవలు అందించే వ్యవస్థ (104 సేవలు), జాతీయ ఆరోగ్యవిషయం కింద చేపట్టే అస్విరకాల కుటుంబసంక్లేశు కార్యక్రమాలు వంటి ప్రతిష్ఠాత్మక కార్యక్రమాలను బలశీవేతం చేయడంతో పాటు, ప్రభుత్వం ఆరోగ్యశాఖకు బడ్జెట్ కేటాయింపులను గణనీయంగా పెంచడం ద్వారా వైద్యారోగ్య కార్యక్రమాలను మరింత విస్తరించనున్నది. భద్రత, వారిసుద్ధ సేవలు, కేంచ్రీకృతంగా జౌప్పథాల కొనుగోలు, సిరాఫూటంగా ఆరోగ్యసేవలు అందించడం కోసం అవసరమైన అస్విరకాల వస్తువుల సరఫరా, మొదలైన కార్యక్రమాల కోసం తగినస్ని నిధులు కేటాయించడం జరిగేంది.

97. ఇందులో భాగంగా ప్రాథమిక, ద్వితీయ ఆరోగ్య రంగాలను బలశీవేతం చేయడం జరుగుతుంది. ఆరోగ్య కేంద్రాల పనితీరును మెరుగుపర్చడం కోసం అవసరమైన హోలికసదుపాయాలనూ, ఆరోగ్యవరీక్ష సదుపాయాలనూ సమకూర్చడం, తగినస్ని జౌప్పథాలనూ, మందులనూ సరఫరా చేయడం, రోగులకు నాణ్యమైన ఆరోగ్యసేవలను నిరంతరాయింగా అందించడానికి అవసరమైన అస్విరకాల సదుపాయాలను సమకూర్చడం జరుగుతున్నది.

98. నాణ్యమైన సూపర్సైఫాలిటీ సేవలను అందించే విధంగా తృతీయస్థాయి సదుపాయాల కల్పన మీద, విద్యార్థులకు గుణాత్మక వైద్యవిద్యను అందించడం మీద కూడా ప్రధాన పెట్టడం జరుగుతుంది.

99. ఇవి కాక, విశాఖపట్టంలో విశాఖ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ ను నిర్వహణలోకి తీసుకురావటంతో పాటు బోధన ఆసుపత్రులను అత్యాధునిక సాంకేతిక సామగ్రీతోనూ, మరింత నాణ్యమైన సమర్థవంతమైన సేవలతోనూ

బలోపేతం చేయడం జరుగుతుంది.

100. జాతీయ ఆరోగ్య మిషన్ కింద మెరుగైన మాతాభిను ఆరోగ్యసేవలను, ఇతర కుటుంబ సంక్షేమసేవలను మరింత మెరుగైన లీతిలో అందించడానికి మా ప్రభుత్వం కృతసిద్ధయంతో ఉంది. ప్రసూతి, శిశు మరణాల రేటిను మరింత తగ్గించడానికి జాతీయ ఆరోగ్యమిషన్ కింద మరింత అభికంగా తేటాయింపులు చేయడం కోసం భారతప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదన పంపించడం జరుగుతున్నది. ఎ.ఐ.ఎమ్.ఎస్. తరఫో సంస్థ స్థాపనకు చర్చలు తీసుకుంటున్నాము.

101. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.5728 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

పారశాల విడ్య

102. అందలకి విద్యనందించడం కోసం మన ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది. ఆ దినగా ఎన్నో ముఖ్యమైన పథకాలనూ, కార్యక్రమాలనూ అమలుచేస్తున్నది.

103. ఈ దినగా భారతప్రభుత్వం చేపట్టిన ప్రతిష్ఠాత్మక కార్యక్రమాలలో ఒకటిన సర్వశిక్షా అభియాన్‌ను రాష్ట్రంలో అత్యంత ప్రాధాన్యతతో అమలుచేయడం జరుగుతున్నది. 6-14 సంవత్సరాల మధ్య గల పిల్లలను పారశాలల్లో చేల్చించడం, వారు కనీసం 8 సంవత్సరాల ఎలిమెంటల్ విద్యను పూర్తి చేసుకునేలా నహాకలించడం, లింగపరంగానూ, సామాజికవర్గవరంగానూ ఉన్న వ్యత్యాసాలను తగ్గించడం, నాణ్యమైన, గుణాత్మకమైన విద్యను అందించడం ఆ పథకం ముఖ్య లక్ష్యాలు.

104. 2014-15 లో కొత్తగా 48 ప్రాథమిక పారశాలలు ప్రారంభించబడ్డాయి. 11 పారశాలలు ప్రాథమికోన్నత పారశాలలుగా అప్పేడ్ కాబడ్డాయి. 2,441 ప్రాథమికోన్నత పారశాలల్లో 8వ తరగతి ప్రారంభించబడింది. ప్రభుత్వ ఎయిడ్

పారశాలల్లో బోధిస్తున్న ఉపాధ్యాయులందలకీ ఇన్సర్వెన్ ఐష్టణ ఇవ్వబడింది. 33 లక్షల మంది విద్యార్థులకు ఒక్కిక్కలకీ 2 జతల చౌప్పన యుసిఫొం అందించబడింది. విద్యాపరంగా వెనుకబడ్డ మండలాల్లో సామాజికంగా వెనుకబడ్డ భాలికలకు గుణాత్మకంగా విధ్యను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం కోసం 352 కస్తూర్భాజు గాంధీ భాలికావిద్యాలయాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. అవి ఎలిమెంటల్ స్థాయి దాకా విధ్యనందిస్తున్నాయి.

105. పారశాలల్లో విద్యార్థుల నమోదు, విద్యార్థుల హోజురు పెంపాందించడం, త్రాప్సేట్ రేట్లను తగ్గించడం అనే మూడు ప్రధాన లక్ష్యాలతో ‘బడి పిలుస్తోంది’ అనే కార్యక్రమాన్ని గౌరవసీయ ముఖ్యమంత్రివర్షులు 25.7.2014 న అనుంతపురం జిల్లాలో ప్రారంభించారు. ఈ పథకంలో భాగంగా 6,33,528 మంది విద్యార్థులు ఒకటవ తరగతిలో చేరారు. బడిలో చేరకుండా బయట ఉన్న 25,923 మంది విద్యార్థులు కూడా బడికి చేరుకున్నారు.

106. 47,635 పారశాలల్లో 44 లక్షల మంది విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజనం అందజేయబడుతున్నది.

107. భారతప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి 163 మోడల్ పారశాలలను మంజూరు చేసింది. ఈ పారశాలల్లో కీడలు, వినోదం, ఇతర సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలకు చాలినంత అవకాశముంది. ఈ పారశాలల్లో కంప్యూటర్ సదుపాయం, ఇంటర్వెట్, పుట్టిస్థాయి కంప్యూటర్ ఉపాధ్యాయులూ ఉన్నారు. ఒక్కిక్క పారశాలకూ రూ. 302 లక్షల చౌప్పన 163 పారశాలలకు భవనాలు, ఫల్సిచర్, కంప్యూటర్లు, లాబరేటరీలు సమకూర్చడానికి రూ. 492 కోట్ల ఖర్చు చేయడం జరిగింది.

108. ప్రస్తుత సంవత్సరం ప్రభుత్వ పారశాలల్లో 1 నుంచి 10 వ తరగతి చదువుతున్న విద్యార్థులకు 3 కోట్ల పార్కపుస్తకాలు సరఫరా చేయడం జరిగింది.

110. 14 నుంచి 18 మధ్య వయసు గల పిల్లలకు విద్యనందిస్తామాధ్యమికవిద్య ఎలిమెంటలీ మరియు ఉన్నతవిద్యరంగాల మధ్య ఒక సేతువుగా పనిచేస్తుంది. కేంద్రప్రభుత్వ ప్రాయోజిత పథకమైన రాష్ట్రాలు మాధ్యమిక శిక్షా అభియాన్ (ఆర్ఎమ్ఎస్‌ఎ) నాణ్యమైన మాధ్యమిక విద్యను అందుబాటులోకి తీసుకురావడం కోసం కృషి చేస్తున్నది. గుణాత్మక విద్యనందించడం, మౌలికసదుపాయాల కల్పన, సమత్వసాధన తఱ పథకం ముఖ్య ఉద్దేశాలు.

111. 10,313 ఉపాధ్యాయ పోస్టుల భర్తికి కాను డిస్ట్రిక్ట సెలక్షన్ కమిటీ (డిఎస్‌సి) 2014 నోటిఫికేషన్ విడుదల చేయబడింది.

112. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 14,962 కోట్లు ప్రతిపాదించనేనది.

ಇಂಟರ್ವೆಡಿಯರ್ ವಿದ್ಯುತ್

113. రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వరంగంలో 444 జానియర్ కళాశాలలు, 131 పైవేట్ ఎయిడెడ్ జానియర్ కళాశాలు పనిచేస్తున్నాయి. కాలేజీ లేని మండలాల్లో పైవేటు జానియర్ కళాశాలల స్థాపనకు గాను ప్రభుత్వం ఇన్సెంటీవ్ జానియర్ కళాశాలల పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది. 2014-15 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వ, పైవేట్ కళాశాలలన్నిటిలోనూ 5.07 లక్షల మంచి విద్యార్థులు విద్యనభ్యస్తిన్నారు.

114. ఈ శాఖకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 585 కోట్ల ప్రతిష్ఠాయించనేనది.

ఉన్నత విడ్య

115. రాష్ట్రంలో అందుబాటులో ఉన్న ప్రాకృతిక మానవ వనరులను వినియోగించుకోవడం ద్వారా రానున్న కొంత కాలంలో రాష్ట్రాన్ని ఒక అంతర్జాతీయ విద్యాకేంద్రంగా తీర్మానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆకాంక్షిస్తున్నది. రాష్ట్రాన్ని ఒక విజ్ఞానసమాజంగా అభివృద్ధి పరచడమే కాక, దేశంలోనూ, ప్రపంచంలోనూ కూడా ఎన్నో నైపుణ్యాల కల్పనకు ఒక గమ్యంగా రూపొందించాలని కూడా ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. నైపుణ్యాల కల్పన, పరిశోధన, సాంకేతిక సలహాలతో వాటు, ప్రపంచస్థాయి అనుసంధానాన్ని కూడా ప్రోత్సహించడం జరుగుతున్నది. అన్ని వర్షాలనూ కలుపుకుపోయే విధంగా అందరికీ సమాన అవకాశాలు కల్గించే విధంగా ఉన్నతవిద్యను అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి, ఉన్నతవిద్యాసంస్థల్లో బోధించే బోధనను మెరుగువర్ధించానికి, బోధనాంశాలను ప్రయోజనకరంగా ఉండేటట్లు చూడటానికి ప్రభుత్వం ఎన్నో చర్చలు చేపట్టింది. రానున్న విద్యాసంవత్సరం మొదలయ్యే లోప రాష్ట్రంలో ఖపాం, ఖపటి, ఖపవీశ్వార్, ఖపపటి, ఎన్వపటి, సంత్రుల్ యూసివర్లుటి, పెత్రోలియం యూసివర్లుటి, వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, నేపస్ట్ ఇనిషిట్యూట్ ఆఫ్ డిసెస్టర్ మేనేజ్మెంట్, గిలజన విశ్వవిద్యాలయాలు వంటి ప్రతిష్ఠాత్మక జాతీయస్థాయి విద్యాసంస్థలను నెలకొల్పడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి.

116. విశ్వవిద్యాలయాల్లోనూ, కళాశాలల్లోనూ అనుభవజ్ఞులైన సిబ్బంది సేవలను వినియోగించుకునే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది పదవి విరమణ వయస్సును మరొక రెండు సంవత్సరాలు పెంచింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యామండల నేత్యత్వంలో ప్రసిద్ధ విద్యావేత్తలతో ఒక హైపర్ కమిటీని ఏర్పాటుచేసింది. ఆధునిక అవసరాలకు తగ్గట్లుగా ఆంధ్రప్రదేశ్

విశ్వవిద్యాలయాల చట్టం 1991 ని సమీక్షించడం ఈ కమిటీ ఉద్దేశం. ఉన్నతవిද్యలో నాణ్యతను పెంపాందించడానికి రాష్ట్రస్థాయి ఎస్సెస్ మెంట్ మరియు ఎక్రెడిటేషన్ కొస్టిల్స్ ను నెలకొల్పడానికి కూడా ప్రయత్నాలు మొదలయ్యాయి. ముఖ్యరంగాల్లో పరిశోధనను ప్రోఫెసియల్ చడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ లీసెల్చి బోర్డు కూడా నెలకొల్పబడుతోంది. తేంద్రప్రభుత్వ ప్రాయోజిత పథకమైన రాష్ట్రాలు ఉచ్చతర్ ఐళ్ళ అభియాన్ కింద రా. 1747 కోట్ల సహాయం కోసం భారతప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు సమర్పించబడ్డాయి.

117. కళాశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థుల ఉద్యోగ అవకాశాలు మెరుగుపర్చడం కోసం ప్రభుత్వం 120 ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాలల్లో ఐళ్ళణ కార్ట్రక్రమం వెుదలుపెట్టింది. కళాశాలల్లోని షైడ్స్ కులాల, షైడ్స్ తెగల విద్యార్థులందలకి ఈ ఐళ్ళణ ఉచితం. 2014-15 లో 17,123 మంది విద్యార్థులకి ఐళ్ళణ ఇవ్వగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని 13 జిల్లాలకు చెందిన 3,817 మంది విద్యార్థులకు వివిధ సంస్థల్లో, కంపెనీల్లో ఉద్యోగవకాశాలు దొరితాయి. ఈ మద్దనే జెకెసి స్కూలెంట్ మెటీలియల్ ప్రచురించి, విద్యార్థులందలకి అందుబాటులోకి తీసుకురావడం జరిగింది.

118. సంప్రదాయికంగా బోధిస్తున్న విషయాల్లోనూ, కొత్తగా రూపుకల్పన చేసిన విషయాల్లోనూ కూడా పాత్మాంశాలను మన టీవీ ద్వారా ప్రసారం చేయడానికి ప్రయత్నాలు మొదలయ్యాయి. ప్రస్తుతం 45 కళాశాలల్లో ఉన్న ఇండ్రీషు లాంగైజ్ లాబరేటరీలను విస్తరింపచేయటానికి, వివిధ సంస్థలతో అనుసంధానం ద్వారా నాణ్యతను మెరుగుపర్చడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా సాంకేతిక విద్యార్థాలు పరిధిలో పనిచేస్తున్న గ్రామీణ కళాశాలలతో నైపుణ్యాలను, నదుపాయాలను పంచుకోవడం కోసం జిల్లా లసెర్స్ కేంద్రాలు స్థాపించబడ్డాయి. కళాశాలల్లో విలువలతో కూడుకున్న విద్యను అందించడం కోసం మానవవిలువల్లో, ఉద్యోగనైతికతలో 1458 మంది ఉపాధ్యాయులకు ఐళ్ళణ ఇవ్వడం జరిగింది.

119. 11 ఇంజనీరింగు కళాశాలలో రూ. 88 కోట్ల అంచనా వ్యయంతో గుణాత్మక సాంకేతిక విద్యాజివ్యధి కార్బూక్యూమాన్సి (టీఇక్యూఎపీ) ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్నది. పాలిటెక్నిక్లను ఉన్నతికలంచడం, పాలిటెక్నిక్ల ద్వారా సామాజిక వికాసం, స్క్రీలకు ప్రత్యేక వసతిగ్రహణల నిర్మాణం వంటి మరికొన్ని కార్బూక్యూమాలు కూడా ఈ శాఖ అమలుచేస్తున్నది.

120. ఈ శాఖకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 3,049 కోట్ల ప్రతిషాధించబడ్డాయి.

గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ

121. దాలిట్ర్ నిర్మాలన కోసం గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ ఎన్నో పథకాలు అమలుచేస్తున్నది. మహాత్మగాంధీ జాతీయఉపాధివశిష్టు పథకం కీంద 8 లక్షల కుటుంబాలకు వంద రోజుల ఉపాధి కల్పించబడింది. మొత్తం పథకం కీంద రూ. 3,417 కోట్ల ఖర్చు చేయబడింది. 5.49 లక్షల వ్యక్తిగత మరుగుదొడ్లు నిర్మించబడ్డాయి.

122. భూసౌరం, పచ్చదనం, జిలసంపద వంటి ప్రాక్యుతిక వనరులు అంతరంచివెళుండా పరిరక్షించడానికి, అభివృద్ధి పర్షాణానికి, తద్వారా నిరుపేద కుటుంబాలకు నికర జీవనోపాధి కల్పిస్తూ, వాతావరణ సమతోల్పుం కాపాడడం కోసం ఉద్దేశించబడ్డ సమగ్ర వాటర్ ఐడ్ నిర్వహణ కార్బూక్యూమం (ప్రాంగులింపి) 12 డిపిఎపి/డిడిపి జిల్లాల్లో అమలుజరుగుతున్నది.

123. అంద్రప్రదేశ్లో స్క్రీ సాధికాలికతా ఉద్యమం మొత్తం ఎన్.ఇ.ఆర్.పి. నేత్యంత్వంలో జిరుగుతోంది. తద్వారా రూపుదిద్దుకున్న ప్రభుత్వ-సామాజిక భాగస్వామ్య నమూనా నేడు జాతీయ గ్రామీణ జీవనోపాధుల విషణ్వ (ఎన్ఆర్ఎల్ఎమ్) రూపంలో దేశమంతటా విస్తరించింది. ఇప్పటిదాకా అర్థత గలిగిన స్ఫుర్యం సేవాసంఘాలకు బ్యాంకు లింకేజీ ద్వారా రూ. 44,026 కోట్ల

మేరకు బ్యాంకు బుణాలు అందాయి. సకాలంలో అప్ప చెల్లించిన వాళ్ళకి ప్రోత్సహకంగా వడ్డి లేని బుణాల పథకం కింద రూ. 1,636 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జిలగింది. ఇది తాత, స్వయం సహాయక బృందాల పరపతిని ఇప్పడున్న దానికన్నా నాలుగురెట్లు పెంచడానికి 2015-16 నుంచి కాపిటల్ ఇన్వాజన్ పథకాన్ని అమలుచేయనున్నాం. స్వయం సహాయకబృందాల సభ్యుల నైపుణ్యాలు మొరుగుపరచి తద్వారా వారు ఆదాయపరికల్పనకోసం, సాంప్రదాయేతర రంగాల్లో కూడా విస్తరించే విధంగా తద్వారా దాలర్చం నుంచి బయటపడేటందుకు వాలికి తోడ్డాటు అందించనున్నాం.

124. ఇనుక తవ్వకాస్నీ, అమ్మకాస్నీ స్వయం సహాయక బృందాలకే అప్పగిన్నా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది. దీనివల్ల సరసవైన ధరకు ఇనుక అందుబాటులోకి రావడమే కాకుండా, ఆదాయం పక్కదాలికి పోకుండా సక్రమంగా ప్రభుత్వానికి అందుతూ ప్రభుత్వదాయం పెలగింది కూడా. అంతేకాకుండా నదులు, వాగులు, వంకలు, పర్మావరణ వ్యవస్థలకు సంభవిస్తున్న నవ్వొలను అలికట్టడం నొచ్చమవుతున్నది కూడా. ఈ నిర్ణయం అమలు చేయడం మొదలుపెట్టిన కొన్ని వారాల్నినే 27లక్షల ఘనపుటడుగుల ఇనుక రూ. 180 కోట్ల మేరకు అమ్మడుపోయింది. ఈ కార్యక్రమంలో 5,000 మంది స్వయంసహాయక బృందాల సభ్యులు ప్రత్యక్షంగా పాల్గొంటుండగా 70 లక్షలమంది సభ్యులు పరోక్షంగా లజ్జి పాందుతున్నారు.

125. అలాగే జీదలు, బలహీనులందరూ ముఖ్యంగా వ్యద్ధులూ, వికలాంగులూ కూడా గౌరవప్రదమైన జీవితం జీవించాలన్నది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం. అందుకోసం వ్యద్ధులకూ, వితంతువులకూ, నేతపనివాలకి, కల్లుగీత కాల్పుకులకూ హెచ్.ఎ.వి. బాధితులకు ప్రస్తుతం ఇస్తున్న నెలకు రూ. 200 పించనును నెలకు రూ. 1000 రూపాయలకి ప్రభుత్వం పెంపుదల చేసింది. 40-79 శాతం మేరకు వైకల్చుం కలిగిన వికలాంగులకు రూ. 500 నుండి 1000 రూపాయలకు, 80 శాతం కన్నా ఎక్కువ వైకల్చుం కల్గిన వికలాంగులకు నెలకు రూ. 1500

కు పెంచింది. ఈ పెంచిన రేట్లు సెప్టెంబరు 2014 నుండి అమలులోకి వచ్చాయి. అక్టోబరు 2, 2014 నుండి చెల్లించబడుతున్నాయి. 2015 జనవరిలో సుమారు 41 లక్షల మంది పించనుదారులకు ఆధార్తో అనుసంధానించబడి పెస్పన్స్ చెల్లించబడ్డాయి.

126. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 8,212 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నానది.

పంచాయితీరాజ్

127. గ్రామీణప్రజలకు తాగునీరు, వాలిశుద్ధి, రహదారులు, కీఫి బీపాలు, పంచాయితీ భవనాలు వంటి మౌలిక సదుపాయాలు మరియు పాలనా సేవలు అందించడానికి ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చింది.

128. ప్రస్తుతం అమలులో ఉన్న ప్రధానమంత్రి గ్రామ్ సడక్ యోజన కార్యక్రమంతో వాటు, మహాత్మాగాంధీ జాతీయఉపాధిపోటీ పథకం కింద చేపట్టిన రహదారులను జిల్లి ప్రమాణాల స్థాయికి అభివృద్ధి చేయడం కోసం రాత్మప్రభుత్వం ఒక పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టింది.

129. ఎమ్సార్ ఆర్, సిఆర్ ఆర్ మరియు ఆర్డిఎఫ్ కార్యక్రమాల కింద సమకూరుతున్న సిధులతో రహదారుల మరమ్మతులు చేపట్టడం జరుగుతున్నది.

130. ప్రభుత్వ పథకాలను మరింత సమర్థవంతంగా అమలుచేయటం కోసం ప్రభుత్వం స్థానికసంస్థల సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపర్చడానికి కృషి చేస్తున్నది.

131. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 3,296 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నానది.

గ్రామీణ సీటి సరఫరా

132. నాణ్యత లోపించిన ప్రాంతాల్లోనూ, వొక్కికంగా నీటిసరఫరా అందుతున్న ప్రాంతాల్లోనూ, పెడ్కూల్ కులాల, పెడ్కూల్డ్ తెగల జినావాసాల్లోనూ రక్షిత మంచినీటి సరఫరా చేయడం, గ్రామీణ సీటిసరఫరా మరియు పాలశుద్ధిశాఖ ముఖ్య కార్యక్రమం. చేతిపంచులు బిగించిన బోరుబావుల ద్వారా రక్షిత మంచినీటి సరఫరా పథకాల ద్వారా, సమగ్ర మంచినీటి సరఫరా పథకాల ద్వారా మంచినీటి సరఫరా చేపట్టబడుతున్నది. ఇందుకు అవసరమైన నిధులు ఎన్అర్డిడిడబ్లూపి, రాష్ట్ర ప్రణాళిక నిధులు మరియు నాబార్డు, ప్రపంచబ్యాంకు వంటి ఆర్థిక సంస్థలు అందిస్తున్న బుఱసదుపాయం ద్వారా చేకూరుతున్నవి.

133. ప్రజలకు అందుబాటులోకి తెస్తున్న మంచినీటి నాణ్యతను మెరుగుప్పే దినగా రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎస్టీఆర్ సుజల పథకాన్ని ప్రకటించింది. ఇందులో భాగంగా ప్రతి కుటుంబానికి రెండు రూపాయల నామమాత్రపు ధరకు 20 లీటర్ల సురక్షితమైన మంచినీటిని సరఫరా చేపడుతున్నది.

134. టోటల్ ఐనిటీపిన్ కేంపైన్ (టీఎస్సి) ని 2014 అక్టోబరు 2 నుంచి స్వచ్ఛభారత్ మిషన్గా పిలుస్తున్నారు. ఈ పథకం కింద నిర్మల గ్రామ పంచాయతీలను రూపొందించడానికి ప్రయత్నాలు చేపట్టబడ్డాయి.

135. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 881 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నాడి.

పట్టణాభవృద్ధి

136. 97 మున్సిపాలిటీలు, 13 మున్సిపల్ కార్బోరేషన్లలతో గత రెండు దశాబ్దాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో పట్టణికరణ శరవేగంతో జరుగుతున్నది. పట్టణ ప్రాంతాల్లో నివసిస్తున్న ప్రజలకు కనీసమాలిక సదుపాయాలు కల్పించడం ఒక

సవాలుగా మాలింది. పట్టణ ప్రాంతాలను సమగ్రంగానూ, సమూలంగానూ అభివృద్ధి చేయటానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎన్నో విధాన నిర్ణయాలను తీసుకుని ఎన్నో చర్చలు చేపట్టింది. భారతప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న ప్రతిష్టాత్మక కార్యక్రమాల కింద నిధులు సమకూర్చుతోవడానికి క్రియాశీలక చర్చలు చేపట్టబడ్డాయి.

137. నగరవాసుల ఉన్నతవిధ్య, నైపుణ్యాల కల్గన, సామాజికాభివృద్ధిని కూడా ప్రోత్సహించేవిధంగానూ, రాష్ట్రాభివృద్ధిలిగి గణనీయంగా దోహాదపడేలానూ శక్తిమంతమైన నగరాలు రూపొందడానికి అనుమతి సమగ్రాభివృద్ధి కోసం పట్టణాభివృద్ధి మిషన్ కృషి చేస్తుంది.

138. ముస్లిమ్ ప్రాంతాల్లో డాలిట్ నిర్మాలన కోసం ఏర్పాటు చేసిన మిషన్ (మెష్ట్) పట్టణప్రాంతాల్లోని నిరుపేదలు పేదలకం నుంచీ, బలహినత నుంచీ బయటపడ్డానికి, తమ జీవన ప్రమాణాన్ని మెరుగుపర్చుకోవడానికి స్వయం సహాయకబృందాలుగా ఏర్పడడానికి సహకరిస్తుంది. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో 2834 స్వయం సహాయక బృందాలు, 176 ఎన్నిఎల్వఫ్ లు, 5 టీఎల్వఫ్ లు ఏర్పడ్డాయి. నీటితోపాటు ఇప్పటికే పనిచేస్తున్న 23,188 సహాయకబృందాలు మొత్తం రూ. 775 కోట్ల మేరకు బ్యాంకు బుఱాలు పాందగలిగాయి. 90951 స్వయం సహాయకబృందాలు రూ. 110 కోట్ల మేరకు వడ్డి లేని బుఱాలు పాందాయి. ఇడిపి సిత్సం, ఎస్టీఆర్ సుజల స్ట్రాంటి, వంటి పథకాలు కూడా అమలు జరుగుతున్నాయి.

139. ప్రస్తుతమున్న నీటిసరఫరా వ్యవస్థనూ, ములగునీటి వ్యవస్థనూ మెరుగుపర్చడం ద్వారా పట్టణ స్థానిక సంస్థల కింద ఉన్న ప్రజలకు రక్షిత మంచినీరు అందించడం, ఆరోగ్యకరమైన పరిశుద్ధ వాతావరణం కల్పించడం పట్ల ప్రభుత్వం దృష్టి పెట్టింది. జెఎస్ ఎన్సియుఆర్ ఎమ్, హడ్సెం, రాష్ట్ర ప్రణాళిక, ఎపిఎమ్డిపి వంటి పథకాల కింద నీటి పారుదల, ములగునీటి పారుదల,

వరదనీటి సిర్వ్హవాణ వంటి పథకాలకు గాను రూ. 4513 కోట్ల అంచనాతో 125 పథకాలు మంజూరు చేయడం జిలగింది. వీటిలో రూ. 2556 కోట్ల ఖర్చుతో 69 నీటిపారుదల పథకాలు, 5 ఎన్డెబ్బుడి పథకాలు, 4 మురుగునీటి పారుదల పథకాలు, 20 మౌలికసదుపాయాల పథకాలు పూర్తయ్యాయి. రూ. 1956 కోట్ల విలువగల మిగిలిన 27 పథకాలు పురోగతిలో ఉన్నాయి, 2016 మార్చి నాటికి పూర్తకానున్నాయి. పట్టణప్రాంతాల్లో అత్యున్నత స్థాయి పరిశుద్ధతను సాధించాలన్న సమగ్రలక్ష్యంతో పట్టణ ప్రాంతాల్లో వ్యక్తిగత మురుగుదొడ్లు, వ్యాపార పద్ధతుల సిర్వ్హవాణ వంటి కార్క్యతమాలు చేపట్టడం కోసం స్వచ్ఛతాంద్రపుదేన్ కార్బోరేపన్ స్థాపించడం జిలగింది. పట్టణ స్థానిక సంస్థల్లో వార్షికలెక్చరల తయారీ, వాటి ఆడిట్ చాలా కాలంగా జరగటం లేదు. పట్టణ సంస్థల లెక్కలు సత్వరమే సంకలనం చేసి ఆడిట్ చేయించి, ఆడిట్ అభ్యంతరాలకు తక్షణమే సమాధానం చెప్పవలసిందిగా కలిసమైన ఆదేశాలను జాలీ చేయడం జిలగింది.

140. నేపణల్ అర్థన్ ఇస్తుర్తేపన్ సిస్టమ్ (ఎన్యూఎవ్స్) ఒక తేంద్రుప్తభుత్వ ప్రాయోజిత పథకం. ఈ గవర్నెన్స్ లో భాగంగా అభివృద్ధి ప్రణాళికలు రూపొందించడానికి, కీలక నిర్ద్యయాలు తీసుకోవడానికి అవసరమైన సమాచార వ్యవస్థను నిర్మించడం ఈ పథకం ఉద్దేశం. ఈ పథకం మదనపల్లి, తాడేపల్లిగూడం, ధర్మవరం, శ్రీకాకుళం లకు వర్తిస్తుంది.

నూతన రాష్ట్ర రాజదాని

అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని బీర్ధుకాలంపాటు మనగల మాత్రిక సదుపాయాలను సమకూర్చడానికి అవసరమైన ప్రణాళిక చేపట్టవలసి ఉంది. అటువంటి మాత్రిక సదుపాయాల గురించిన ముందన్న ఆలోచన లేకుండా భవిష్యతరాల అవసరాలకు తగిన పునాది లేకుండా ఒక పెద్ద నగరాన్ని నిర్మిస్తే, రేపబి పూర్తిగా నిర్మికమైపశియే ప్రమాదముంది. స్వర్ణ ప్రణాళిక లేకుండా నిర్మించే నగరం వల్ల వనరులు వ్యధా కావడమే కాకుండా రాష్ట్రాభివృద్ధికి అది పెద్ద గుదిబండగా కూడా మారే ప్రమాదముంది.

142. దాదాపు 33,252 ఎకరాల విస్తీర్ణం గల ఈ నగరం అక్కడి రైతుల సమ్మతితోనే నిర్మించబడనున్నది. వాలిలో ఇప్పటిదాకా దాదాపు 47 శాతం మంచి భూసేకరణకు అంగీకరించారు. ఈ విధంగా సేకరించిన భూమిలో 50 శాతం భూమి నగరానికి అవసరమైన ఉమ్మడి సదుపాయాల కోసం ఉపయోగించబడుతున్నది. అందులో అత్యాధునిక నదుపాయాలు కల్పించబడతాయి. 25 శాతం భూమి తిలిగి మండల రైతులకే అభివృద్ధి పరచిన వ్యాట్లుగా అప్పగించబడుతుంది. ఇక మిగిలిన 7,000 ఎకరాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధీనానికి వస్తుంది. డానిలో రాష్ట్ర రాజధాని భవన సముదాయ నిర్మాణానికి, రాజధాని నగరంలోని ప్రజలకు స్థిరంపాఠి అవకాశాలు కల్పించడానికి, అవసరమైన పెట్టుబడులు సమకూర్చడానికి చర్చలు చేపట్టబడతాయి. రానున్న మూడేళ్ల కాలంలో అభివృద్ధి పరచబడ్డ భూమిని తిలిగి రైతులకు అప్పగించడం, రాజధాని భవన సముదాయ నిర్మాణం, నగరాన్ని స్వయంపోవకంగా రూపొందించడానికి అవసరమైన ఉడ్యోగావకాశాల కల్పన సాధ్యపడేలా చర్చలు తీసుకుంటున్నాం. రాజధాని నిర్మాణానికి రైతులు భూములు ఇవ్వడానికి అంగీకరించడం అనేక ఒక చాలత్తాత్మక సందర్భం. రైతులకు పరిహరం చెల్లించడానికి సి.ఆర్. డి. ఎ. కు సిధులు మంజూరు చేస్తున్నాము.

143. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 3,168 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

రోడ్‌మరియు భవనాలు

144. రాష్ట్రంలోని 46,440 కిలోమీటర్ల మేజర్ రోడ్ రవాణాకు అనుకూలంగా నిర్వహించడంతో పాటు సుదృఢమైన రహదాల వ్యవస్థను నిర్మించడం రోడ్లు, భవనాల శాఖ ముఖ్య బాధక. పజ్జిక్ ప్రైవేట్ భాగస్వామ్య పద్ధతిలో సుమారు 2,000 కి.మీ పాడపు గల ఆర్&బి రోడ్లను అభివృద్ధి పరిచే ప్రతిపాదన పరిశీలనలో ఉంది. ఇందుకుగాను “ట్రాన్స్ఫర్మేషన్ కన్సల్టేంట్లను” నియమించడం కోసం ఎక్స్‌ప్రైవెట్ ఆఫ్ ఇంటర్వెన్ కోరడమైంది.

145. రాష్ట్రంలో రహదారుల మీద సంభవిస్తున్న ప్రమాదాలను ప్రభుత్వం తీవ్రపరిగణనలోకి తీసుకుని, రహదారులు మరియు భవనాల శాఖ ఆధ్వర్యంలో అన్ని రహదారుల మీద రహదాల భద్రతా చర్యలను అమలు చేయటానికి సమగ్ర ఆదేశాలను జాలీ చేసింది. ఈ ఆదేశాలు రహదాల భద్రతకు సంబంధించిన రాష్ట్రస్థాయి సాంకేతిక నంధంవాలి సిపారసులకు అనుగుణంగా జాలీచేయబడ్డాయి.

146. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 2,960 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

హోలిక సదుపాయాలు - పెట్టుబడులు

147. రాష్ట్రంలో హోలికసదుపాయాల కల్గన మరియు పెట్టుబడుల శాఖ ఓడరేవులు, విమానార్థయాలు మరియు సహజవాయువుకు సంబంధించిన వివయాలను వరశీలిస్తుంది. ఈ రంగంలో పజ్జిక్ ప్రైవేట్ రంగ భాగస్వామ్య పద్ధతిలో ప్రభుత్వం ఎన్నో హోలికసదుపాయాల ప్రాజెక్టులను చేపట్టింది.

148. అంధ్రప్రదేశ్కు 975 కిలోమీటర్ల పాడమైన తీరేళు ఉంది. ఈ తీరంలో విశాఖపట్టంలో గల ఒక పెద్ద నొకార్టయంతో పాటు 14 నాన్ మేజర్

నొకాశ్రయాలు కూడా ఉన్నాయి. వీటిలో కాకినాడ యాంకరేస్ పెర్రీ, కాకినాడ్ డీవ్ వాటర్ పెర్రీ, కృష్ణపట్టం పెర్రీ, గంగవరం పెర్రీ మరియు రవ్వలో గల ఒక తేపివ్ పెర్రీలో వాణిజ్య కార్బూక్చమాలు నడుస్తున్నాయి.

149. పజ్ఞీక్-పైవేటు భాగస్వామ్యంతో ప్రభుత్వం మచిలీపట్టుం నొకాశ్రయాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని ప్రతిపాదిస్తున్నది. ప్రస్తుతమున్న నాన్ హేజర్ నొకాశ్రయాలతో వాటు, ప్రభుత్వం 14 మైనర్ పెర్రీలను కూడా పజ్ఞీక్-పైవేట్ భాగస్వామ్యంతో అభివృద్ధి చేయాలని సిర్ఫుయించింది. ఇందులో భావనపాడు, కళంగపట్టంలతో వాటు, నరసాపురం రేవు పట్టణాలు కూడా ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో మరొక పెద్ద నొకాశ్రయాన్ని నెలకొల్పాలనే ప్రతిపాదన భారతప్రభుత్వం నుంచి అంది ఉన్నది. ఇందుకు సమానవాటాగా ప్రభుత్వ భూమిని సమకూర్చడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన అంగీకారం తెలియజేసింది. దీనితో వాటుగా కాకినాడలో పైవేటురంగంలో మరొక వాణిజ్యరేవు పట్టణాన్ని సిల్వంచాలనే ప్రతిపాదన ఉంది.

150. విజయవాడ, రాజమండ్రి, తిరుపతిలలో గల విమానాశ్రయాలను విస్తరించడానికి/ఆధునికలించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎయిర్ పెర్రీ అధాలటీ ఆఫ్ ఇండియా వాలకి సహకరిస్తున్నది. విజయనగరం జిల్లాలో భోగాపురం వద్ద గ్రీన్ఫిల్డ్ విమానాశ్రయాన్ని అభివృద్ధి పరచడానికి ఒక ప్రతిపాదన ఉంది. ఇది కాక, గుంటూరు జిల్లాలోని నాగార్జున సాగర్లో, ప్రకాశరం జిల్లాలోని దొనకొండ వద్ద నోప్పిల్ విమానాశ్రయాలు, చిత్తారు జిల్లాలోని కుప్పం వద్ద, నెల్లూరు జిల్లాలో దగదల్లి వద్ద, కర్కాలు జిల్లాలో బిర్రుకల్లు వద్ద ప్రాంతియ విమానాశ్రయాలు అభివృద్ధి పరచాలని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి.

151. భారతప్రభుత్వం నిర్వహించిన వేలంలో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి చెందిన ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రాన్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రచర్ కార్బూరేషన్ (ఎపిజిఐసి) తన భాగస్వామ్యాలతో కలిసి కేజి బేసిన్లో 4 బ్లాకులకు అనుమతి సాధించింది.

152. అంద్రప్రదేశ్ గ్రాన్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కార్బోరేషన్ (ఎపిజిడిసి) ఎపిజివసి మరియు గెయిల్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారి అనుబంధ సంస్ అయిన గెయిల్గ్రాన్ లిమిటెడ్ వారు సంయుక్తంగా ఏర్పరచిన సంస్. ట్రింక్ పైప్లైస్, సిజడి నెట్వర్క్లు, లీజనల్ గ్రీడ్లు, సిఎన్జి, ఎల్వెన్జి బిగుమతి మరియు దాని లీగాసిఫికేషన్ వంటి కార్బుక్రమాలకు సంబంధించిన వ్యాపారంలో వాలుపంచుకోవడానికి ఎపిజిడిసి ఆసక్తి కనబరస్తున్నది.

153. సహజవాయివుకు సంబంధించిన గీరాకీ మరియు సరఫరాలో నానాటికి పెరుగుతున్న వ్యత్యాసాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని తీరాంద్రంలో ఒక ఎల్వెన్జి ఇంపోర్టేషన్ టెల్సునల్ను నెలకొల్పడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్సవపడుతున్నది. ఇందుకు సంబంధించిన గీరాకీ రాష్ట్రంలోనే ముఖ్యంగా ఇంధనశాఖ, ఎరువులు, లిఫైనలీ, గ్లాసు, పింగాటీ మరియు సీజడి రంగాల్లో అధికంగా ఉంది. ఈ టెల్సునల్ను నెలకొల్పడానికి కాకినాడలోని కాకినాడ డీఎవాటర్ వెశర్పును అత్యంత అనుకూల స్థలంగా ఎపిజిడిసి గుల్చించింది. కాకినాడ డీఎవాటర్ వెశర్పు దగ్గర ఎఫ్వెన్సెర్చర్యు ఆధారిత ఎల్వెన్జి టెల్సునల్ను నెలకొల్పడానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. పెట్రోనెట్ ఎల్వెన్జి టెల్సునల్తో కూడిన ఒక జె.వి. కంపెనీ ద్వారా విశాఖపట్టం జిల్లాలోని గంగవరం వెశర్పు దగ్గర కూడా మరొక ఎల్వెన్జి టెల్సునల్ను నెలకొల్పడానికి కూడా అనుమతినివ్యక్తం కూడా జిలగింది.

154. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 195 కోట్లు ప్రతిపాదించున్నది.

ఇంధన శాఖ

155. గృహశోషయోగానికి, వ్యాపారపాలక్రమిక సంస్లకు, 14.85 లక్షల మంది రైతులకు 7 నుంచి 9 గంటల వాటు నిర్ణిత కాలవ్యవధిలో విశ్వసనీయ,

నాణ్ణమైన మరియు సమయిత్వమైన ధరకు 24×7 పాటు విద్యుత్స్వత్తి సరఫరా చేయడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కట్టబడి ఉంది.

156. 2014-15 లో డిసెంబరు 2014 నాటికి 36,701 వ్యవసాయ కనెక్షన్లు ఇవ్వబడ్డాయి. తద్వారా మొత్తం వ్యవసాయ కనెక్షన్లు 14.85 లక్షలకు చేరుకున్నాయి. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో గైతులకు ఉత్తిష్ఠించుత్తు కింద రూ. 3188 కోట్ల మేరకు నిధులు విడుదల చేసింది.

157. ఎపిజెన్కో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అత్యంత పెద్ద విద్యుదుత్వత్తి సంస్థ. 4559.6 మెగావాట్ల సామర్థ్యంలో థర్మల్ విద్యుత్ వాటా 61.63 శాతం కాగా, జలవిద్యుత్ 38.33 శాతం, పవన విద్యుత్ 0.04 శాతం. 2014-15 లో జనవరి 15 నాటికి ఎపిజెన్కో విద్యుత్ కేంద్రాలు 19,472 ఎం.యు విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేశాయి.

158. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఎపిజెన్కో నెల్లూరు జిల్లాలోని కృష్ణపట్టం వద్దగల శ్రీ దామోదరం సంజీవయ్య థర్మల్ పవర్ ప్రోజెక్టులో అత్యంత కీలకసామర్థ్యం కలిగిన రెండు యూనిట్లను అదనంగా నెలకొల్పటానికి ఏర్పాట్లు చేసింది. వీటిద్వారా 1650 మెగా వాట్ల సామర్థ్యం గల విద్యుత్స్వత్తి ఉత్పత్తి కానుంది. నాగార్జున సాగర్ టైల్సాండ్ వద్ద రెండు మిని జలవిద్యుత్ కేంద్రాలు మాట్లాడి 2015 నాటికి పని మొదలుపెట్టనున్నాయి. వీటన్నిటిద్వారా 2014-15 లో 1650 మెగా వాట్ల అదనపు సామర్థ్యం సమకూర్చలనుంది.

159. పవన, సారవిద్యుత్ పథకాల్లో పెట్టబడులను ఆకల్చించడానికి ప్రభుత్వం సమగ్ర పవన, సారవిద్యుత్ విధానాలను ప్రకటించింది. అనంతపురం, కర్కులు, కడవ జిల్లాలలో 2500 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల సారవిద్యుత్ నముదాయాలను ప్రభుత్వం అభివృద్ధి వరుస్తున్నది. 2015-16 ఆర్థికసంవత్సరంలో 10,000 సారీలార్ పంపుసెట్లు నెలకొల్పాలని కూడా లక్ష్మి నిర్దేశించుకోవడం జలగింది.

160. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 4,360 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నెనది.

పరిశ్రమలు - వాణిజ్యం

161. యువతకు ఉద్యోగవకాశ కల్పనకూ, ప్రభుత్వానికి ఆదాయసమీకరణకూ వారిత్రామిక రంగాన్ని అఱివ్యాఖ్య చేయవలసిన ఆవశ్యకతను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం శీర్ఘగతిన వారిత్రామికరణ జరగడం కోసం ప్రభుత్వం ఒక శక్తిమంతమైన ఇండస్ట్రీయల్ ఇన్ఫోస్ట్రోమెంట్ ప్రమోషన్ వాలసీ 2010-15 ను సిద్ధం చేసింది. తద్వారా రాష్ట్రంలో నెలకొల్పే కొత్త పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహాకాలను, రాయితీలను ప్రకటించింది. దేశీయ, విదేశీ పెట్టుబడిదారులను ఆకల్పించడం కోసం రాష్ట్రంలో ఒక సానుకూల వారిత్రామిక వాతావరణాన్ని ఏర్పరచడానికి, నాణ్యమైన హోలిక సదుపాయాలు సమకూర్చడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నది.

162. విస్మృతంగా ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించే విధంగా సూక్ష్మ, చిన్నతరహా మద్దతరహా పరిశ్రమల సామర్థ్యాన్ని పెంపాందించడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ కనబర్రడం జరుగుతున్నది. పెట్టుబడులు పెట్టడానికి వీలై న అనుకూల వాతావరణాన్ని ఏర్పరచడం కోసం ప్రభుత్వం సింగిల్ విండో ద్వారా అనుమతులను సమర్థవంతంగా మంజారు చేస్తున్నది. 21 రోజుల వ్యవధిలోనే వివిధ రకాల వారిత్రామిక అనుమతులను మంజారు చేయగలుగుతున్నది. పెడ్కూళ్లు కులాల, పెడ్కూళ్లు తెగలకు చెందిన జైత్స్టాపియిక వారిత్రామికవేత్తల కోసం ఒక ప్రత్యేక విధివిధానాన్ని రూపొందించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం దేశంలోనే మొదటి రాష్ట్రంగా నిలబడింది.

163. చిత్తూరు జిల్లాలో 5000 నుంచి 6000 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో నేపినల్ ఇన్ఫోస్ట్రోమెంట్ మానుషాళ్చిలంగ్ కోసం నెలకొల్పడానికి భారత ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించింది. పరిశ్రమలైన, శక్తిసి అదుపుచేయగల

సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, అవసరమైన సామాజిక వనరులు, నైపుణ్య కల్పన సదుపాయాలు, సమగ్ర శైత నిర్వహణ వంటి అంశాల్లో అత్యన్నత స్థాయి సదుపాయాలు కలిగిన ఒక సమగ్ర పాలత్రామిక పట్టణంగా ఈ జోన్ రూపుభిద్దుకోనుంది. ఈ జోన్కు సుమారు రూ. 30,000 కోట్ల మేరకు పెట్టుబడులు రాగలవనీ, 3 లక్షల మేరకు ఉద్యోగవకాశాలు సాధ్యం కాగలవనీ అంచనా. ఇందుకు అవసరమైన భూసేకరణ చిత్తురు జిల్లాలో సాగుతోంది.

164. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.637 కోట్ల ప్రతిపాదించునది.

పర్యాటకరంగం మరియు సాంస్కృతిక రంగం

165. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న ప్రాచ్యతికసంపద, చాలిత్తిక, సాంస్కృతిక వారసత్వ సంపద వల్ల ఇష్టటికే భారతదేశంలో దేశియస్థాయి పర్యాటకులను ఆకల్పిస్తూ ఉన్నది. ఈ పరిస్థితిని మరింత మొరుగుపర్చుకోవడంతో పాటు, మరెంతోమంది పర్యాటకులను ఆకల్పించేబిశగా రాష్ట్రంలోని అన్ని పర్యాటకకేంద్రాల్లోనూ మాలికసదుపాయాలను మొరుగుపర్చడం కోసం ప్రభుత్వం చర్చలు చేపట్టింది. దేశంలోనే ఒక అత్యంత ఆకర్షణీయమైన పర్యాటక రంగంగా మార్చడంతో పాటు ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటకరంగాన్ని గోబిల్ టూరిజం బ్రాండుగా రూపుభిద్దడానికి ప్రభుత్వం కృతసిద్ధయంగా ఉంది. రాష్ట్రంలోని ప్రాచ్యతిక సాంచరాణ్ణి, పర్యావరణ సమాచారాణ్ణి, సాంస్కృతిక వారసత్వాణ్ణి కావాడుకుంటూనే ప్రపంచస్థాయి పర్యాటకసేవలు అందించే విధంగా పర్యాటకరంగాన్ని తీర్చిద్దనుంది.

166. 2015-16 లో కృష్ణ, గుంటూరు, చిత్తురు, శ్రీకాకుళం జిల్లాల్లో టూరిస్టు సర్వాఖ్యాతులు వంటి కొత్త పర్యాటక పథకాలను అమలుపరచాలని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. వజ్రుక్, పైవేటు భాగస్థామ్చం పద్ధతిలో పర్యాటకరంగం అభివృద్ధికి పైవేటు పెట్టుబడులను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. విజయవాడ వద్ద గల భవాని ద్విషాస్మి ప్రముఖ పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది.

167. 2014-15 లో శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని బారువ, కజింగపట్టం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో కాకినాడ, ప్రకాశంజిల్లాలోని రామాయపట్టం, నెల్లూరు జిల్లాలోని తుమ్మల పెంట వద్ద కొత్త సముద్రతీర విహారస్థలాలను ఏపిటిడిసి ప్రారంభించింది. విజయనగరంలోని చింతపల్లి వద్ద సముద్రతీర విహారస్థలం 2015 జూన్ నాటికి పూర్తి కానుంది. పర్మావరణ, దేవాలయ పర్మాటక రంగాన్ని ప్రోత్సహించనున్నాము

168. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కళలు, హస్తకళలు, సంస్కృతిని పునరుద్ధరించడానికి, ప్రోత్సహించడానికి శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, తూర్పుగోదావరి (కాకినాడ), పశ్చిమగోదావరి (బిలూరు), కృష్ణా, ప్రకాశం, గుంటూరు, నెల్లూరు, అనంతపురం, కడప, కర్కనాయకాలో కొత్తగా శిల్పారామాలు మంజారయ్యాయి. వీటి మొదటి దశ సిర్కాణం 2015 జూన్ నాటికి పూర్తిపుతుంది.

169. 2015 జనవరి నుండి 6746 మంచి వ్యధి కళాకారులకు ఇచ్చే నెలవాలి పించనును రూ. 500 నుండి రూ. 1500 లకు పెంచడం జరిగింది. సంక్రాంతి సంబరాలు రాత్రిసాయి ఉత్సవంగా సిర్ఫించడం జరిగింది. కృష్ణాజిల్లాలోని కూచిపూడి వద్ద కూచిపూడి స్వత్ం కోసం కూచిపూడి నాట్యరామం అనే కొత్త అకాడమీని ప్రభుత్వం నెలకొల్పునుంది. సంగీతనాటక అకాడమీ, సాహిత్య అకాడమీ, లలిత కళా అకాడమీ అనే మూడు అకాడమీలను పునరుద్ధరించనుంది. తాగుార్ సాంస్కృతిక సముదాయాన్ని కాకినాడలో నిర్మించే ఆలోచన ఉంది.

170. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్ని రూ. 330 కోట్ల ప్రతిషాధించన్నెనది.

నైపుణ్యాల పెంపు, ఎంటర్ప్రైన్యార్ట్స్, ఇన్వోవేషన్స్

171. ప్రజల నైపుణ్యాన్ని పెంపించించే బిసగా ప్రభుత్వం ఎన్నో చర్చలు చేపట్టింది. ప్రజలనైపుణ్యాలను పెంపించించడమనేది ప్రతిబిక్ష మిషన్కు

ముఖ్యమైన అంశమే. ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన అన్ని మిషన్లు సఫలం చెందడానికి దోహదం వడేదే. అందుకని వివిధ శాఖల నైపుణ్యకల్గనాకార్యక్రమాలను సమస్యలుం పరచడం కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నైపుణ్యభివృద్ధి కార్బోరేషన్సు నెలకొల్పడం జరిగింది. ఈ కార్బోరేషన్ నైపుణ్యల అభివృద్ధికి, ఉద్యమిత్వానికి, నవీన భావాల రూపకల్గనకూ దోహదపడుతుంది.

172. అత్మాధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాల్లో, సాఫ్ట్‌వేర్ రూపకల్గనలో, ఎలక్ట్రానిక్ మరియు కమ్యూనికేషన్లలో వివిధ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం కోసం ప్రభుత్వం 17 నైపుణ్యభివృద్ధి కేంద్రాలు ప్రారంభించింది.

173. ఇంజనీర్ల సాంకేతిక పట్టభద్రుల నైపుణ్యాలను గణనీయంగా మెరుగుపెట్టడానికి ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలో ఆరు క్లాస్‌ర్స్ ఆఫ్ ఎఫ్సెలెన్స్ లను మంజారు చేసింది. ఇవి వస్తువుల రూపరచన పైనా, నవీన భావాల రూపకల్గన పైనా దృష్టి పెడతాయి. నూతన వొలిత్రామిక అవసరాలను చేజిక్కించుకోవడంలో ఇవి ముఖ్యమాత్ర వహిస్తాయి. సాంకేతిక పట్టభద్రులకు పరిశ్రమలకు అవసరమైన నైపుణ్యలు సముప్పాటించుకోవటానికి తద్వారా ఉద్యోగావకాశాలు మెరుగువర్చుకోవడానికి ఇవి దోహదపడతాయి. ఈ కారణాల వల్ల పెట్టపడులను ఆకల్చించడానికి, వొలిత్రామిక ప్రగతికి కూడా ఇవి తోడ్డడతాయి.

174. విద్యార్థుల నిరుద్యోగ యువతియువకుల ఉద్యోగావకాశాలు మెరుగుపర్చడానికి ప్రభుత్వం వివిధ రకాల నైపుణ్యభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో భాగంగా కమ్యూనికేషన్ నైపుణ్యలు, కంప్యూటర్ నైపుణ్యలు, ఇతర సూభ్రాంతీలను విద్యార్థులకు అందజేస్తున్నది.

175. నైపుణ్యభివృద్ధి ప్రధానంగా పనిచేసే ఒక ఇనిస్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ఎఫ్సెలెన్స్ కూడా రాష్ట్రంలో నెలకొల్పబడనున్నది.

176. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 360 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నది.

ఇష్టదైవాల ప్రభుత్వం మరియు కమ్ముడికేషన్లు

177. రాష్ట్రాన్ని అంతర్జాతీయ ప్రభూత్వం చెందిన ఒక నవీకరణ సమాజంగా రూపొందించడానికి, నవ్వాంధ్ర ప్రదేశ్ బృహత్తర ప్రణాళికలను సిద్ధం చేసుకోవడమే కాకుండా, ఆ తలలను సాకారం చేసుకోవడానికి తీవ్రంగా క్షేపి చేయడం కూడా మొదలుపెట్టింది.

178. రాష్ట్రంలో ఇష్టదైవాల ప్రభుత్వం మిషన్ పద్ధతి వ్యవహారాన్ని అనుసరిస్తున్నది. ఇందులో భాగంగా ఈ-గవర్న్ అధారటీ, ఎలక్ట్రానిక్ మరియు పటీ ఏజెస్సీ, ఇన్స్ట్రావేషన్ సాసైటీలను నెలకొల్చింది.

179. ప్రభుత్వ పనితీరులో పారదర్శకతను తీసుకురావడంకోసం ప్రభుత్వం ఈ-గవర్న్ ను విస్తృతంగా ప్రైవేట్ స్టోర్స్ ది. పాదిపాద్ తుఫాను అనుంతరం తుఫాను కల్పించిన నష్టాన్ని అంచనా వేయడానికి, పునరావాను కార్బూక్రమాలను పర్మావేష్టించడానికి ఒక పోర్ట్ లో నెలకొల్పడం జిలగింది. క్రొడ్ సాశ్లైంగ్ పద్ధతి ద్వారా నెలకొల్పబడిన ఈ పోర్ట్ లో ద్వారా ప్రజలు తమకు సంభవించిన విపత్తు వివరాలను నమోదు చేసి తమ సమస్య పరిష్కార మయ్యేవిధంగా కోరే అవకాశం లభించింది. మొదటిదశలో భాగంగా పది శాఖల్లో ఈ-ఆఫీస్ ప్రారంభించబడింది.

180. రెవిన్యూ, సాగునీరు, వ్యవసాయరంగాలను అనుసంధానపరుస్తా, సమగ్ర సమాచార వ్యవస్థను ‘హాలిత’ పేటట నెలకొల్పడం జరుగుతున్నది. టీని డ్యూరా ఈ మూడుశాఖలకూ సంబంధించి పోరులకు కూడా మొత్తం సమాచారం ఒకే చోట లభ్యమయ్యే విరాళాలు ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన స్టోర్స్ విలేజ్ కార్బూక్రమం కోసం కూడా ఒక పోర్ట్ లో ప్రారంభించబడింది. ఇందులో 360 డిగ్రీల దృష్టంతో పాటు, అక్కడ దాతలు చేపడుతున్న కార్బూక్రమాల మరియు సమకూరుస్తున్న సదుపాయాల ప్రగతిని

సమీక్షించడానికి వివిధ రకాల నివేదికలను చూడడానికి కూడా ఏర్పాటు ఉంటుంది.

181. తొలినాలగా తలెత్తుతున్న కంపెనీలు బాలాలప్పొలను దాటడానికి వీలుగా ప్రభుత్వం విశాఖపట్టంలోని మధురవాడ ఎటి లే-అవుట్లో సన్నరైట్ స్టోర్స్ అప్ టెక్సులజీ లీసెర్ట్ అండ్ ఇంకుబేషన్ పార్చును నెలకొల్చింది. అందులో ఇప్పటిదాకా 50 స్టోర్స్ అప్ కంపెనీలకు ప్రైవేట్ హం ఇవ్వడం జిలగింది. అనంతపురంలో, చిత్తూరులోని శ్రీసిటీలో రెండు ఎలక్ట్రానిక్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ క్లస్టర్లను నెలకొల్చడానికి భారతప్రభుత్వం అంగీకారం తెలిపింది.

182. సూర్యోదయ ఆంద్రప్రదేశ్ బ్రాండుకు విస్తృతప్రచారం కల్గించి, తద్వారా ప్రపంచవ్యాప్తంగా పెట్టుబడులను ఆకల్చించడంకోసం 2014 సెప్టెంబరులో విశాఖపట్టంలో సిఇటి కాంక్లేవ్ నిర్వహించడం జిలగింది. ఇందులో 600 మందికి పైగా ప్రతిసిధులు పాల్గొన్నారు. ఈ మహాసమావేశంతో వాటు జాతీయస్థాయిలో చెన్నెలో, బెంగుళూరులోనూ, ప్రపంచస్థాయిలో సింగపూర్, జిహాన్, యుకె, దావోస్ లలోనూ రోడ్డుఫోలు నిర్వహించడం జిలగింది. తమ కార్బూక్మాలు నెలకొల్చడం కోసం లేదా విస్తరించడం కోసం ఎటి బిగ్గజాలను ఆవోసించడానికి రాష్ట్రంలో అందుబాటులో ఉన్న అవకాశాలను ఈ ప్రదర్శనల్లో వివరించడం జిలగింది. ఇప్పటి దాకా చేపట్టిన చర్చల వల్ల రూ. 4311 కోట్ల మేరకు పెట్టుబడులు పెట్టే అవకాశమున్న ఎటి కంపెనీలను ఆకల్చించడం జిలగింది. అలాగే తద్వారా 25,110 మంది ఎటి నిపుణులకు ఉద్యోగావకాశాలు దొరుకుతాయిని కూడా అంచనా.

183. ప్రస్తుతం ‘సమాచార సమాజిం’గా ఉన్న రాష్ట్రాన్ని ‘విజ్ఞాన సమాజిం’గా మార్చాలన్నదే మా ఛేయం. యునెస్కో ప్రచురించిన ‘టువర్క్ నాలెట్టి నిష్ఠులీస్’ (2005) అనే నివేదికలోని ఒక వాక్యాన్ని ఈ నందర్భంగా గుర్తు చేసుకుంటున్నాను.

‘విజ్ఞానసమాజాలు గురించి ఆలోచించడమంటే వాటినెలా నిర్మించడమా అని ఆలోచించడమంటే అనలు అభివృద్ధి గురించే మళ్ళీ కొత్తగా ఆలోచించడమన్నమాట.’

184. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 370 కోట్లు ప్రతిపాదించనైనది.

యువజన సేవలు, క్రీడలు

185. యువత అవసరాలనూ, మారుతున్న ఆకాంక్షలనూ దృష్టిలో పెట్టుకుని తగిన లితిలో యువజనసంస్థేము కార్ట్రూటమాలను అమలుచేస్తున్నది. సిరుద్దీగ యువత పాలశ్రామిక రంగంలో, సేవారంగంలో స్వయం ఉపాధి పథకాలను నెలకొల్పడం కోసం చీఫ్ మినిషర్ ఎంపవర్మెంట్ ఆఫ్ యూఆర్ (సేవమ్మిషన్) పథకాన్ని అమలు చేస్తున్నది. సైనికాధికారులతో కలిసి రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లోనూ సైనిక సియామక శిబిరాలను నిర్వహిస్తున్నది. తద్వారా విద్యావంతులైన సిరుద్దీగ యువత పెద్దసంఖ్యలో సైన్సంలోనూ, సంబంధిత రంగాల్లోనూ చేరడానికి ప్రశ్నహిస్తున్నది.

186. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.45 కోట్లు ప్రతిపాదించనైనది.

కాల్చుక మరియు ఉపాధితాళు

187. శ్రామికుల సంస్థేమం కోసం పథకాలు అమలుచేయడం, కాల్చుక చట్టాలను అమలుచేయడం కాల్చుకతాళు బాధ్యత. 2014-15 లో 4,124 నిర్మాణ కాల్చుకుల సంస్థేమంకోసం రూ. 44 కోట్లు, 4,825 మంచి ఇతర రంగాలకు చెందిన కాల్చుకుల సంస్థేమం కోసం రూ. 2 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. రూ. 180 కోట్లు వ్యయంతో 50 పాలశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలను నవీకరించి, ఆధునిక యంత్రసామగ్రీని సమకూర్చడం జరిగింది.

188. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.281 కోట్ల ప్రతిపాదించనైనది.

పర్యావరణ, అడవులు, సైన్స్ మరియు టెక్నాలజీ

189. రాష్ట్రంలో అడవులు 36,917 చదరపు కిలోమీటర్ల మేరకు విస్తరించిఉన్నాయి. ఇందులో దట్టమైన అడవులు కేవలం 9,764 చదరపు కిలోమీటర్ల మేరకు మాత్రమే అనగా మొత్తం రాష్ట్ర భాగీళిక విస్తీర్ణంలో 22.61 శాతం మేరకు మాత్రమే విస్తరించి ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో 13 వన్స్‌ప్రాణి అభయారణ్యాలు, 3 నేపథ్య పార్కులు, 2 జిఏ పార్కులు ఉన్నాయి. స్థానిక ప్రజల భాగస్థామ్యంతో ఏర్పరచిన 4,320 వనసంరక్షణ సమితుల (విఎస్‌ఎస్) ద్వారా మరియు ఇతో డెవలప్‌మెంట్ కమిటీల ద్వారా ప్రస్తుతమున్న అడవులను సంరక్షించడానికి, అభివృద్ధి చేయటానికి వివిధ రకాల అటవీ కార్యక్రమాలు అమలుజరుగుతున్నాయి.

190. ఆధునిక సమాచార సాంకేతిక సాధనాలను అటవీ శాఖ వినియోగిస్తున్నది.

191. అడవులను రక్షించడం, అన్నాక్రాంతం కాకుండా కాపాడడం, ఎర్రచందనం వంటి విలువైన కలప స్తుగీంగ్ కు లోనుకోకుండా కాపాడడం నేడు రాష్ట్రం ముందున్న ముఖ్యమైన సవాళ్లు. అక్రమ రవాణానుండి చేజిక్షించుకున్న ఎర్రచందనం నిలువల్లో కొంత భాగాన్ని వేలం వేయడం ద్వారా ప్రభుత్వం అదనపు ఆదాయాన్ని సమకూర్చుకోగలిగింది. అటవీ వనరులను సంరక్షించుకోవడం కోసం ప్రభుత్వం ఎన్నో ముఖ్య చర్యలను చేపట్టింది.

192. జాతీయ అటవీ విధానం మొత్తం భాగీళిక ప్రదేశంలో 33 శాతం అటవీ విస్తీర్ణం ఉండాలని సిద్ధేశించింది. కాగా రాష్ట్రంలో వ్యక్త విస్తీర్ణం సుమారు 25.64 శాతం మాత్రమే. ఈ రెండిటి మధ్య వ్యత్యాసం 7.6 శాతం ఉంది. ఈ వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించడం కోసం పెద్ద ఎత్తున చెట్లునాటి పెంచవలసి ఉంది.

ఇందుకుగాను రానున్న వానాకాలంలో నాటడం కోసం 50 కోట్ల నర్సలీ మొక్కలు పెంచడానికి చర్చలు చేపట్టడం జరిగింది.

193. రాష్ట్రంలో అంతరంచి పోతున్న అటవీ ప్రాంతానికి సంబంధించిన 48,637.61 హెక్టార్ ప్రాంతంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీఅభివృద్ధి కార్బోరేషన్ వివిధ పథకాలను చేపడుతున్నది. అందులో 26,932 హెక్టార్లలో అధిక బిగుబడిన ఇవ్వగల యూఎలిఫ్ట్ కోసం వ్యాంటేషన్ చేపట్టబడ్డాయి. ఇవికాక, కార్బోరేషన్ వెదురు, జీడిమామిడి, కాఫీ తోటల పెంపకం కూడా చేపట్టింది.

194 నీటి వనరులను సక్రమంగా వినియోగించుకోవడానికి, భూగర్భ జల మట్టం పెంపుదలకు, ఖ్యామ నివారణకు ప్రభుత్వం 19.2.2015న నీరు-చెట్టు పథకాన్ని ప్రకటించింది.

195. ఈ శాఖకుగాను 2015 -16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.284 కోట్ల ప్రతిషాధించన్నాడి.

విపత్తుల సిర్పణాల

196. విపత్తులను ఎదుర్కొవడానికి సంసిద్ధంగా ఉండడానికి, విపత్తులు సంభవించినప్పుడు ధీటుగా ఎదుర్కొవడానికి, విపత్తుల వల్ల దెబ్బతిన్న త్రజానీకానికి వునరావానం కల్పించడానికి త్రభుత్వం అత్కంత ప్రాధాన్యతనిస్తున్నది. 2014 భారీ సీజన్లో సంభవించిన వర్షాభావం, 2014 అక్షోబరులో ముంచెత్తిన హవ్డిహవ్డ తుఫాను అనే తీవ్ర రెండు ప్రాకృతిక వైపలిత్వాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ గురయ్యింది. ఈ విపత్తుల్లో రక్షణ, పునరావాన చర్చలకు రూ. 716 కోట్ల, పునరుద్ధరణ కార్బుక్రమాలకు రూ. 4144 కోట్ల మొత్తం రూ. 4,860 కోట్ల సహాయం కొరకు భారత ప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపన సమిలించడం జరిగింది. అందులో రూ. 400 కోట్ల మేరకు భారత ప్రభుత్వం తక్షణ సహాయాన్ని అందించింది. మిగిలిన సహాయం ఇంటర్ మినిస్ట్రీయర్ కేంద్రబ్యందం నివేదిక అందిన తరువాత పరాశిలిస్తానని చెప్పింది.

197. ఎన్డిఆర్ఎఫ్/ఎన్డిఆర్ఎఫ్ భాతాలో జమ అయిన రూ. 750.68 కోట్లకు గాను రూ. 1156.77 కోట్ల ఖర్చు చేయడం జిలగింబి. విపత్తుల వల్ల నష్టవిషయిన రైతులకు, ప్రజలకూ నేరుగా అందే విధంగా నష్టపరిహారాన్ని ఆన్లైన్ డారా చెల్లించడం జిలగింబి.

198. హద్దపలద్ తుఫాను వల్ల సంభవించిన నష్టాన్ని శాశ్వతంగా పూర్ణంగా కోసం రూ. 2700 కోట్ల ఆర్థిక సహాయం కోసం భారతప్రభుత్వం డారా ప్రపంచబ్యంకుని కోరడం జిరుగుతున్నది.

199. అక్టోబరు 2014 లో హద్దపలద్ తుఫాను స్యాఫ్టించిన భీతావహా పలస్థితిలో ప్రజలకు దైర్ఘ్యాన్నిచ్చి, తక్షణ పునరావాను సదుపాయాలను అందించడంలో మన గొరవ ముఖ్యమంత్రి సిర్ఫహించిన సిరుపమానమైన పాత్రకు నేను నా హృదయపూర్వక ప్రశంసనూ, ధన్యవాదననూ ప్రతిటిస్తున్నాను. రానున్న విపత్తు గురించి జిల్లా యంత్రాంగాన్ని ముందస్తుగా హాచ్చిలంచడమే కాకుండా, తుఫాను వల్ల దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో పునరావాను చర్యలను గొరవ ముఖ్యమంత్రి స్వయంగా పర్చవేళ్లించారు. సమర్థవంతమైన, నలుగులికీ ఉ దాహరణగా సిలబడగల ఆయన నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం శాశ్వత పునరావాను చర్యలను చేపట్టింబి. తుఫాను వల్ల దెబ్బతిన్న ప్రాంతాల్లో ప్రపంచబ్యంకు సహాయింతో అండర్గ్రాండ్ కేబిలింగ్, ఇతర మౌలికసదుపాయాలు కల్పించడం డారా ఆ ప్రాంతాలు భవిష్యత్తులో మరెపుటికీ దెబ్బతినకుండా ఉండే విధంగా కావాడే ప్రయత్నాలు చేపట్టనుంది.

200. నేపంల్ సైక్లీన్ లిన్క్ మిటిగేప్స్ ప్రాజెక్టు (ఎన్సిఆర్ఎస్పి) 9 తీరాంద్ర జిల్లాల్లో ప్రపంచబ్యంకు సహాయింతో అమలుజరుగుతున్న పథకం. తుఫాను విపత్తు వాటిన సందర్భంలో పునరావాను సామగ్రీని త్వరితంగా చేర్చటానికి, లేదా జనాలను సత్వరమే సురక్షితప్రాంతాలకు తరలించడానికి జనావాసాల అనుసంధానం, మరియు సైక్లీన్ పెల్లార్ నిర్మాణం ఈ పథకం కింద చేపట్టబడుతున్నాయి.

201. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో అననుకూల వర్షావింత పరిస్థితి వల్ల 7 జిల్లాల్లో 230 మండలాలు కరువు మండలాలుగా ప్రకటించబడ్డాయి. రాష్ట్రంలో ప్రజలు తాగునిటికోసం వడుతున్న కటకటను దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం పట్టణప్రాంతాలకు రూ. 57 కోట్లు, గ్రామిణప్రాంతాలకు రూ. 82 కోట్లు విడుదల చేసింది. పశుగ్రాస లభ్యతను కూడా అంచనా వేస్తూ అవసరమైనచోట పశుగ్రాసం సరఫరాకు ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి.

202. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.488 కోట్లు ప్రతివాయించన్నాని.

రవాణా

203. రాష్ట్రంలో రహదాల ప్రమాదాలను తగ్గించడం కోసం రవాణాశాఖ అన్ని జిల్లాల్లోనూ రహదాల భద్రత ప్రచార కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. కంప్యూటర్ మీద లెర్నర్ లైసెన్సు తీసుకునేటప్పడు రహదాల భద్రత గులంచిన పరిజ్ఞానం కూడా ఒక తప్పనిసల అంశంగా వాందుపరచబడింది. 19-01-2015 నుంచి 25-01-2015 దాకా రహదాల భద్రత మీద ఒక ప్రత్యేక ప్రచార కార్యక్రమం నిర్వహించబడింది. రహదాల ప్రమాదాలు తగ్గించడం కోసం, రహదాల భద్రతను పెంపాంచించడం కోసం, ప్రపంచబ్యాంకు ఆర్థిక సవాయింతో ప్రభుత్వం ఒక పైలట్ పథకాన్ని చేపట్టింది. ఈ పథకం కింద రహదారులు, భవనాలు, వాణిజీసు, రవాణా, వైద్య ఆరోగ్యశాఖలను కులుపుకుని రేపిగుంట నుంచి రాయల చెఱువు రోడ్డు దాకా ఒక డెమో కాలడార్ చేపట్టబడింది.

204. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 122 కోట్లు ప్రతివాయించన్నాని.

గసులు, భూగర్భశాఖ

205. నిర్దిష్టమైన ఖనిజాల మీద ఆధారపడ్డ పరిశ్రమలకు తగినవిధంగా

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో సుస్వంపన్నమైన, వైవిధ్యమైన భాసిజ నిల్వలు ఉన్నాయి. రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధికి దోహదపడే శక్తుల్లో భాసిజరంగం కూడా ఒకటిగా గుర్తించబడింది. బాక్టోర్, బీచ్ సాండ్, సున్నపురాయి, బంగారం, వజ్రాలు, డోలమైట్, నూనె, సహజవాయివు, యురేనియం, గార్నోట్, ర్రానైట్, టీటానియం వంటి భాసిజాలు సిమ్మంటు, గ్రోసు ఆధారిత థర్మల్ విద్యుత్ కర్మగారాలు, చమురుశుభ్ర కర్మగారాలు, గనులు, లిఫ్టైనరీలు-స్టోంజె, అల్యూమినిస్ ప్లాట్టర్, అల్యూమినియం లిఫ్టైనరీ వంటి కీలక పరిశ్రమలకు దోహదపడే కీలక భాసిజాలుగా గుర్తించబడ్డాయి.

206. ఈ భాసిజ వనరులను వెలికితీయడం, ఇందుకు సంబంధించిన శాసన పరమైన అంశాలనూ, జాతీయ భాసిజ విధానం 2008 లక్ష్మీలనూ, వ్యూహాలనూ దృష్టిలో పెట్టుకుని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భాసిజరంగాన్ని అభివృద్ధి పర్చడం మీద దృష్టి పెడుతున్నది.

207. రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతమున్న ఇసుక తవ్వకం విధానాన్ని ప్రభుత్వం సమీళించి తొత్త ఇసుక తవ్వకం విధానం 2014 ను ప్రకటించింది. ఈ తొత్త విధానం ప్రకారం ఇసుక నిలువలన్నీ జిల్లా, మండల మహిళా సమాఖ్యలకూ, గ్రామ సంఘాలకూ అప్పగించబడతాయి. ఇసుక ఆదాయంలో 25శాతం పొదుపు సంఘాలకు చెందుతుంది.

208. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.27 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

శాంతిభద్రతలు

209. ఇటీవల కాలంలో హందీహందీ తుఫాను వివత్తులో రక్షణ చర్యలు నిర్వహించడంతో పాటు, దేశంలోనే మొదటిసాలగా 21 కోస్టుల్ సెక్యూరిటీ పాలీస్ స్టేషన్లను ప్రారంభించిన ఫునత సాధించడం మన శాంతిభద్రతల యంత్రాంగం ఇటీవల కాలంలో సాధించిన కొన్ని ముఖ్య విజయాలు.

210. ప్రజానమన్సులకు నత్వరహే ప్రతిస్థందించి నమర్ధవంతంగా పరిష్కలించడం కోసం డయల్ 100 కమాండ్ కంట్రోల్ సెంటర్ నెలకొల్చడం జరిగింది. తేంద్రం ప్రారంభించి ఇప్పటిదాకా 2.94 మిలియన్ కాల్స్‌ను స్థికలించడం జరిగింది. వాటి పరిశైల్యానికి సంబంధించిన సంతృప్తి 98 శాతం నమోదుయ్యాంది. ప్రజా సమన్సులను సస్విహితంగా వినడం కోసం వాణిస్ షైఫన్‌లలో లసెప్పున్ సెంటర్ల నిర్మాణం పెద్ద ఎత్తున చేపట్టడం జరిగింది.

211. మొదటిసాలిగా ప్రభుత్వం వాణిస్ శాఖలోని తక్కిన అన్న తరగతుల వాణిస్ సిబ్బందితో సమానంగా 12,063 మంది హాంగ్ గార్డులకు కూడా ద్రూప పర్మస్‌ల ఆక్షిడెంట్ల కవరేజిని వల్లింపజేసింది. టీసికింద ప్రమాదవశాత్ము మరణించిన మరణాలకు గాను రూ. 2.50 లక్షల పరిపోరం చెల్లింపు ఉంటుంది. వాణిస్ సంక్షేమంకోసం రూ. 10 కోట్ల నిధిని మంజూరు చేయడంతో పాటు, వాణిస్ శాఖ చేపడుతున్న సంక్షేమ కార్బూక్లమాలకు రూ. 40 లక్షల ద్రూంట్స్‌న ఎయిడ్ విడుదల చేయడం జరిగింది. కృష్ణాజిల్లాలోని మచిలిపట్టం వద్ద నేపస్‌ల మెరైన్ అకాడమీ స్థాపించడం కోసం 300 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి గుర్తించడం జరిగింది.

212. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 4062 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

దేవాదాయ ధర్మాదాయశాఖ

213. దేవాలయాల స్థాయితో నిమిత్తం లేకుండా అక్కడ వసిచేస్తున్న అర్థకులకూ, ఇతర ధార్మిక సిబ్బందికి ఒక్కిక్కలికీ నెలకు కనీసం రూ. 5,000 కనీస పాలతోపికం చెల్లించడం కోసం అర్థకులు మరియు ఇతర సిబ్బంది జీతాలు మరియు పాలతోపికాల నిధి కింద రూ. 250 కోట్ల మూలనిధిని సమకూర్చడం కోసం ఒక కార్బూచరణ ప్రణాళికను రూపొందించడం జరిగింది. ఇందుకుగాను సర్పిన్ ఎండొమెంట్ ఎడ్క్స్‌నిస్ట్రీట్‌ఎండ్ నుండి ప్రభుత్వం రూ. 100 కోట్ల మంజూరు చేసింది.

214. చిన్న దేవాలయాల్లో ధూప టిప సైవేడ్స్‌లు నడవడానికి నెలకు రూ. 2500 చౌప్పున మంజారు చేయడం జిలగీంబి. ఈ పథకం కీంద 1613 దేవాలయాల్లో ఈ కార్యక్రమ సిర్ఫుహాణకు గాను ప్రతి నెల రూ. 41 లక్షలు విడుదల చేయడం జిరుగుతున్నది.

215. గోదావరి పుష్టి రాల సందర్భంగా 14-07-2015 నుంచి 25-07-2015 దాకా ఉత్సవాలు జిరగనున్నాయి. ఈ సందర్భంగా రాత్రింలోని అన్ని శాఖల సమన్వయంతో యాత్రికులకు అన్ని సదుపాయాలు కలిగించడం ద్వారా పుష్టి రాలను ఘనంగా సిర్ఫుహించడానికి ప్రయత్నాలు జిరుగుతున్నాయి. రూ. 1368 కోట్ల విలువ గల పనులు వివిధ శాఖలు చేపట్టాయి. ఇందులో రవాణా రోడ్లు భవనాల శాఖ రూ. 749 కోట్లు, ముస్లిమ్ అంత్స్ నిస్సేపన్ పట్టణాభివృద్ధి శాఖ రూ. 343 కోట్లు, పంచాయతీ రాజీ గ్రామిణాభివృద్ధి శాఖ రూ. 141 కోట్లు, ఇలగేపన్ శాఖ రూ. 92 కోట్లు మేరకు పనులు చేపట్టాయి. యాత్రికులకు సదుపాయాల కోసం పుష్టి రాల సందర్భంగా వివిధ దేవాలయాల అభివృద్ధి కోసం దేవాదాయ శాఖ రూ. 25 కోట్ల మేరకు 248 పనులు మంజారు చేసింది. పుష్టి రాలకు గాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ.200 కోట్లు ప్రతిపాదించన్నెనది.

రెవిస్యూ

216. భూములకు నంబంధించిన లకార్డులను సిర్పుష్టంగానూ, సక్రమంగానూ సిర్ఫుహించడం ద్వారా రెవిస్యూ శాఖ ప్రజలకూ, వ యిష్టంగా రైతులకు అమూల్యమైన సేవలు అందిస్తున్నది. రెవిస్యూ మరియు లజ్జస్తేపన్ లకార్డులను కూడా అనుసంధానపరచడానికి చర్చలు మొదలుపెట్టింది. అంతేకాక ఈ-పట్టాదార్ పాన్ పుస్తకాలను కూడా ఇవ్వడం మొదలుపెట్టింది. ప్రభుత్వ భూములను గుర్తించి వాటి సహివరమైన జాబితాలు తయారుచేయడం కోసం ‘సర్వార్ భూమి’ పేరట ఒక కొత్త సాఫ్ట్‌వేర్‌ను ఉపయోగించడం మొదలుపెట్టింది.

217. సమర్థవంతమైన పొర సేవలను అందించడంలో భాగంగా ఎన్కంబర్స్‌ను స్థిరమైకట్టు, స్థిరమైడ్ కాపిలు మీ-సేవ ద్వారా అందించే ఏర్పాటు చేసింది. ఇందువల్ల పొరులు ఈ స్థిరమైకట్టు పొందడానికి కార్యాలయాల చుట్టూ తిరగవలసిన అవసరం లేకుండా పోయింది.

218. పేట్ సర్కీసెన్ డెలివరీ గేట్‌వే లో భాగంగా వివిధ సంస్థల, సంఘాల లజ్సేస్ట్యూషన్ సేవలు కూడా మీ-సేవ కార్యాల ద్వారా అందించబడుతున్నాయి. పొరుల సొకర్చెర్ రం 2015 ఫిబ్రవరి నుంచి ‘ఎక్కుడినుంచైనా లజ్సేస్ట్యూషన్’ కార్యక్రమం చేపట్టబడుతున్నది.

219. ఇందుకుగాను 2015-16 బడ్జెట్ అంచనాల్లో రూ. 1,429 కోట్ల ప్రతిపాదించన్నెనది.

ఆర్థిక శాఖ

220. ప్రజాధన నిర్వహణలో సమర్థత, పొరదర్శకత, జవాబుదాలీ తనాలను నెలకొల్పడం కోసం ఏకకాలంలో ప్రజా ధనాస్నీ మానవ వనరుల నిర్వహణనూ సక్రమంగా చేపట్టడానికి ఆర్థికశాఖ, కాంప్యూస్ట్ ఫైనాన్స్యాయర్ మేనేజ్మెంట్ సిస్టమ్ (సైఫ్ట్‌వర్మ్‌వర్స్) ను రూపొందిస్తున్నదని నేను గత బడ్జెట్ సమావేశంలో సభలో ప్రకటించాను. ఈ వ్యవస్థలో మూడు అంశాలున్నాయి. అవి బడ్జెట్ నిర్వహణ, లెక్కల నిర్వహణ, మానవ వనరుల నిర్వహణ. ఈ వ్యవస్థలు ఏకకాలంలో ఎకొంటింట్ జనరల్ కార్యాలయంతో, లిజర్స్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాతో, తక్కిన భాగస్వాములతో లావాదేవీలు చేపడుతాయి. నేను ప్రకటించిన విధంగా ఈ విడుదలిలో ఈ దినగా గణనీయంగా ముందడుగు వేశామని సగర్వంగా, సంతోషంగా ప్రకటిస్తున్నాను. రానున్న ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి పైలట్ జిల్లాగా గుంటూరు జిల్లాలో ఈ నూతన వ్యవస్థను అమలు చేయడానికి సన్నాహంలు మొదలయ్యాయి. అనుత్తి కాలంలోనే ఈ వ్యవస్థను తక్కిన 12 జిల్లాలకు కూడా విస్తరిస్తాము. ప్రభుత్వ పొలనాప్రక్రియలో ఒక

నూతన పరివర్తనను నాడ్చం చేసుకోవటానికి సిఎఫ్‌ఎమ్‌ఎస్ ను ఒక విలువైన నాథనంగా ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది.

2013-14 కు గాను లెక్కలు

221. 2013-14 సంవత్సరానికి చెందిన తుది లెక్కల ప్రకారం రూ. 344 కోట్ల రెవిన్యూ మిగులు ఉండగా, రూ. 18,050 కోట్ల ఆర్థికలోటు నమోదయింది. మొత్తం రాష్ట్ర స్వాలంత్తత్తీలో 2.11 శాతం అయిన ఈ లోటు ఎఫ్‌ఆర్‌బిఎమ్ చట్ట పరిధి దాటలేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము.

2014-15 సంవత్సరానికి సవలించిన అంచనాలు

222. 2014-15 సంవత్సరానికి చెందిన సవలించిన అంచనాల ప్రకారం రూ. 14,242 కోట్ల రెవిన్యూ లోటు కనిపిస్తున్నది. మొత్తం రాష్ట్ర స్వాల ఉత్తత్తీలో ఆర్థికలోటు రూ.20,320 కోట్ల. ఇది రాష్ట్ర రాష్ట్ర స్వాల ఉత్తత్తీలో 3.88 శాతం.

2015-16 సంవత్సరానికి బడ్జెట్ అంచనాలు

223. 2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను ప్రభుత్వం రూ. 1,13,049 కోట్ల వ్యయాన్ని ప్రతిపాదిస్తున్నది. అందులో రూ.78,637 కోట్ల ప్రణాళికేతర వ్యయంగా, రూ.34, 412 కోట్ల ప్రణాళికావ్యయంగా అంచనా వేయబడింది. రెవిన్యూ లోటు రూ. 7,300 కోట్లుగా మరియు ఆర్థికలోటు రూ. 17,584 కోట్లుగానూ అంచనా వేయబడింది. రాష్ట్ర స్వాల ఉత్తత్తీలో ఆర్థికలోటు 3 శాతంగానూ, రెవిన్యూ లోటు 1.24 శాతంగానూ అంచనా వేయబడింది.

224. 2015-16 సంవత్సరానికి సమలైస్టున్న ఈ బడ్జెట్ రానున్న కాలంలో తీవ్రుగతిన ముందంజ వేయడానికి, కొత్త రాష్ట్రాన్ని సువ్యవస్థితంగా నిర్మించడానికి దాలి చూపుతుందని నేను నమ్ముతున్నాను. సంఘటిత అభివృద్ధి మా ప్రాధాన్యత. రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందే క్రమంలో భాగస్థాములయిన వారందలకి సమాన అవకాశాలు సిద్ధించాలనీ, సమాజంలోని అన్ని వర్గాల

వాలకీ ముఖ్యంగా బలహిన వర్ణలవాలకి లజ్జి చేకూరాలనీ మా ఆకాంక్ష.

225. మహాత్మాగాంధీ మాటల్ని స్తులిస్తూ నేను నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తున్నాను. ఆయనిలా అన్నారు.

నిజమైన సైనికుడు విజయమెట్లా సిథిస్తుందా అని వాయిస్తూ కూర్చోడు. తాను నిర్వహించవలసిన వోతను సభినయంగా నిర్వహిస్తే ఏదో ఒక విధంగా యుద్ధంలో విజయం సాధ్యపడితీరుతుందనే అతడు నమ్ముతాడు. మనలో ప్రతి ఒక్కరం ఈ స్వాల్పితోనే హనిచేయాలి. భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుందో తెలుసుకోవడం మన వల్ల కాకపోవచ్చు, కానీ మనలో ప్రతి ఒక్కరం మన వోత సత్కమంగా పాశ్చించడం మాత్రం మన చేతుల్లో ఉస్తదే.

226. నేనింతదాకా ప్రస్తావించిన లక్ష్మీలను సాధించడం కోసం రాష్ట్రాన్ని స్వరాణంద్రప్రదేశీగా తీర్మానిద్దడం కోసం మా ప్రభుత్వం అంకితమై ఉంది.

227. మహాకవి వార్ష్ణీ విష్ణున్ వాక్యాల్ని తలచుకుంటూ ఒక ఆశావహ దృక్షఫంతో నేను నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తున్నాను. ఆ మహాకవి ఇలా అన్నాడు:

‘సూర్యకాంతిలో సదా తలెత్తుకు నడు. నీడల జాడ్ల్ని వెనక వడనివ్వు’.

228. ఈ బడ్జెట్సు గౌరవ సభ్యుల ఆమోదం కోసం సమర్పిస్తున్నాను.

జై హిందీ!